

Tribuna școlii

Revistă editată de
Ministerul Educației și Învățământului
și Uniunea Sindicatelor
din Învățământ, Știință și Cultură

Anul VII (XXVIII) Nr. 176 (1262)

Simbătă 19 februarie 1977

8 pagini — 1 leu

„Activitatea generală de control în societatea noastră reprezintă o latură importantă a perfecționării continue a conducerii operei de construcție socialistă, o formă de cunoaștere temeinică a problemelor dezvoltării economico-sociale, de perfecționare a activității și, totodată, de participare democratică la conducerea statului a maselor largi populare”.

(Din cuvântarea tovarășului NICOLAE CEAUȘESCU la prima Consfătuire pe țară a unităților de control al oamenilor muncii).

CREAȚIE DIDACTICĂ

Recenta cuvântare a tovarășului Nicolae Ceaușescu la prima Consfătuire pe țară a unităților de control al oamenilor muncii constituie, ca de fiecare dată, ca fiecare document de partid, un nou prilej de inspirație, un nou temel de orientare a activității educative a cadrelor didactice. Citind cu atenție această cuvântare, studiind documentele consfătuirii, educatoare, învățători și profesori vor găsi în fiecare paragraf idei care, transpuse creator în munca la catedră, vor contribui la formarea omului nou al societății noastre socialiste. „Trebuie să subliniem că activitatea de control la care iau parte zeci și zeci de mii de muncitori, țărani, intelectuali, constituie o expresie a participării tot mai active a oamenilor muncii la conducerea societății, la exercitarea în stat a puterii întregului popor, deplin stăpîn pe destinele sale, care își făurește liber propriul său viitor comunist”, spunea secretarul general al partidului în cuvântarea la prima Consfătuire pe țară a unităților de control al oamenilor muncii. Cititorii obișnuiți găsesc în aceste afirmații orientări cu caracter politic. Pentru educatori ele sînt mai mult decît atît, orientări cu caracter politic care îi determină să reflecteze la căile apte de a face pe elevi să înțeleagă sensul profund democratic al organizării societății noastre, să-l învețe încă de pe acum nu numai faptul că la conducerea so-

cietății și a statului român participă întregul popor, dar să le cultive în același timp acele responsabilități civice care le vor reveni în calitate de viitori oameni ai muncii, de coparticipanți activi la munca de conducere a societății. Iată un domeniu în care capacitatea creatoare de a clarifica ideile, de a forma convingeri și deprinderi, se poate desfășura pe larg.

„În lichidarea unor stări și mentalități vechi — a spus mai departe, în aceeași cuvântare, tovarășul Nicolae Ceaușescu — un rol important are și activitatea politică-educativă”. În această largă acțiune, colectivele de cadre didactice și de elevi se află, de asemenea, plener angajate. Dar participarea lor nu este apreciată doar pentru amploarea ei ci mai ales pentru contribuția pe care o aduce aceasta la promovarea mentalităților și concepțiilor noi despre lume și viață, a relațiilor dintre oameni bazate pe cinste, dreptate, întraajutorare, pe muncă și omenie. Și în această acțiune, ca în întreaga activitate educativă, se va afirma, de asemenea, rolul creator al educatorului care va ști să folosească orice prilej și cea mai adecvată gamă de acțiuni formative pentru a cultiva în rândurile elevilor săi acele valori morale ce vor constitui fondul etic de aur al omului nou.

TRIBUNA ȘCOLII

La Alexandria, un omagiu adus țăranilor căzuți în Răscoala din 1907

Festivalul național „Cîntarea României”

● 70 de ani de la Răscoala țăranilor din 1907 ● 100 de ani de la cucerirea Independenței de stat a României ● Creații originale ale cadrelor didactice și elevilor în ampla manifestare Festivalul național „Cîntarea României”.

● Incepînd cu acest trimestru, Casa corpului didactic a județului Ialomița pune bazele unui muzeu de istorie a învățămîntului ialomițean, care să oglindescă personalitatea și tradițiile școlii românești de pe cuprinsul județului. Între activitățile ce se organizează în această perioadă, o deosebită importanță se acordă celor închinatăe împlinirii a 70 de ani de la Răscoala din 1907. Ca de pildă: simpozionul „1907 în literatură” organizat cu profesorii de limbă și literatură română din gimnaziile în colaborare cu filiala de științe filologice Slobozia; seară de poezie „1907”; simpozionul „70 de ani de la marea răscoală a țăranilor din România”, organizat cu profesorii de științe sociale, și cel intitulat „1907 în literatură”, organizat cu profesorii de limbă și literatură română în colaborare cu filiala din Călărași a Societății de științe filologice.

● Colectivul de elevi și cadre didactice al Liceului „Cuza Vodă” din Huși

întîmpină cu frumoase realizări culturale-educative marile evenimente ale anului 1977. În cinstea răscoalelor din 1907 este pregătit montajul muzical-literar „Cinstim eroii veacurilor furtunoase”. Printre alte acțiuni, menționăm excursia realizată cu elevii claselor I—IV la Podul Înalt, Solești, Vaslui — cimitirul „Dorobanțul”, monumentul lui Penes Curcanul — cu care ocazie au fost primiți noi membri în organizația de pionieri, organizarea expozițiilor omagiale „100 de ani de independență a României”, „70 de ani de la Răscoala din 1907”.

● Din inițiativa Comitetului municipal Tecuci al U.T.C., într-una din sălile Muzeului de arheologie, a fost organizată o expoziție de fotografii cuprinzînd lucrări ale membrilor cercurilor foto din liceele tecucene. Fotografiiile înfățișează monumente și locuri istorice, frumuseți din natură, obiective industriale ridicate în anii socialismului,

portrele de constructori etc. Iată cîteva titluri sugestive: „Leagănul voievozilor”, „Eroi au fost, eroi sînt încă”, „Iarnă tecuceană”, „Prin Clujul istoric” ș.a.

● Din mulțimea manifestărilor artistice care au loc în întreaga țară cu prilejul Festivalului național „Cîntarea României”, desprindem și concursurile — faza municipală — a formațiilor de elevi. Astfel, la 24 ianuarie a.c., din cele opt formații ale Liceului „Octavian Goga” din Sibiu (care s-au prezentat la faza pe școală a concursului), juriul a selectat șapte pentru următoarea etapă. Dintre acestea, șase — avînd un program axat pe principalele evenimente sărbătorite de poporul nostru în 1977 — 70 de ani de la Răscoala din 1907 și centenarul Independenței — și anume: corul mixt al liceului, brigada de agitație, echipa de dansuri moderne, echipa de dansuri populare fete, formația de muzică ușoară și grupul de recitatori au obținut locul I pe municipiu. Montajul literar-muzical intitulat „Eroi au fost, eroi sînt încă”, a primit răsplata locului al II-lea în această competiție zonală.

● Inscriindu-se în ampla manifestare națională „Cîntarea României”, expoziția micilor artiști plastici din Arad, îndrumați de profesorul Corneliu Artimon, constituie un cald omagiu adus de pionierii eroilor neamului căzuți pentru independența națională și socială.

Dintre cele 12 cicluri tematice expuse, rețin atenția atît pentru înaltul mesaj patriotic cît și pentru modul în care au fost executate lucrările „Omagiu 1877-1977”, „Eroi neînfricați”, „Eroi au fost, eroi sînt încă”, „Războiul pentru independență” și „Ce-ți doresc eu ție, dulce Românie”.

● Salonul literar-artistice de pe lângă Casa de cultură a sectorului 4 din Capitală desfășoară în această perioadă o bogată activitate închinată marilor evenimente ale acestui an, la care participă numeroși profesori. De curînd a fost editată, în cadrul acestui salon, o antologie literar-artistice intitulată „Comentar” care cuprinde numeroase creații ale profesorilor dedicate evenimentului din 1907, precum și imnuri închinare patriei și partidului.

ÎN ACEST NUMĂR

Cursuri de perfecționare și examene de grad ● Autoconducerea școlară ● Notele din catalog (ancheta redacției) ● Focurile ale perfecționării politice, profesionale și culturale (viața sindicală) ● Educația în confruntare cu munca productivă.

DE LA MINISTERUL EDUCAȚIEI ȘI ÎNVĂȚĂMÎNTULUI

Absolvenții școlilor profesionale, tehnice de 4 ani, de maeștri, postliceale (de specializare postliceală) și ai liceelor din seriile anterioare, începând cu seria anului 1962, care nu au susținut sau promovat în termen examenul de încheiere a studiilor, se pot înscrie pentru susținerea acestui examen în sesiunea din august 1977, pentru absolvenții de liceu, și cea din septembrie 1977, pentru absolvenții celorlalte școli, dacă sînt încadrați în muncă. Absolvenții liceelor pedagogice se pot înscrie pentru examenul de diplomă cu avizul inspectoratului școlar județean și aprobarea Ministerului Educației și Învățămîntului, numai în cazul în care îndeplinesc funcții didactice.

Înscrierea pentru acest examen se va face, pentru absolvenții de liceu, la unitățile la care au promo-

vat ultimul an de studiu sau la centrele la care au fost repartizate liceele respective, iar pentru ceilalți absolvenți la școlile absolvite sau la alte școli de același tip, mai apropiate de domiciliul lor, în cazul în care unitățile la care au absolvit nu mai funcționează.

Examenele de încheiere a studiilor se vor organiza la probele și după programele aplicate pentru seria anului 1977, la fiecare tip de școală, cu excepția școlilor tehnice de 4 ani, la care se vor susține probele după programele aplicate la ultima serie de absolvenți.

Celor declarați reușiți la acest examen li se vor elibera acte de studii, în conformitate cu prevederile Regulamentului privind eliberarea actelor de studii aprobat prin Ordinul nr. 247/1961 al ministrului învățămîntului.

Nou în domeniul mijloacelor de învățămînt

LIMBA ȘI LITERATURA ROMÂNĂ (în asimilare și producție 1977).

Diafilme

• Literatura română după 23 August 1944.

• România pitorească.

Filme didactice

• Scriitorii epocii 1848.

MATEMATICA (în producție 1977).

Aparatură

• Stereoprojector. Se adresează învățămîntului gimnazial, liceal și superior. Conține un set de 15 figuri plane, care, acționate de un motor electric, realizează reprezentări optice spațiale ale corpurilor de rotație. Producător: Grupul școlar „Tehnoton” Iași.

Filme didactice

• Metoda coardei și a tangentei. Se adresează învățămîntului liceal și superior. Ilustrează, prin filmări directe și animație, procedee de aproximații succesive care conduc la determinarea aproximativă a rădăcinilor unei ecuații algebrice.

FIZICA (în producție 1977).

Aparatură

• Trusă de fizică pentru liceu: multi-ampermetru, multivoltmetru, osciloscop tranzistorizat, folii imprimate pentru retroproiector, „Aplicații ale fizicii - seria I”. Producător: Întreprinderea „Didactica”.

Aparatură realizată în cadrul activității de microproducție în instituțiile de învățămînt, în anii 1976, 1977

• Trusă de fizică pentru gimnaziu. Concepută unitar, cuprinde trei modele organizate după capitolele de bază ale materiei studiate (mecanică, fizică moleculară, căldură și optică, electricitate). Cuprinde aparate, subansambluri și accesorii pentru efectuarea experimentelor. Producător: Inspectoratele școlare ale județelor Brașov, Dolj, Galați.

ECHIPAMENTE TEHNICE AUDIO-VIZUALE (se vor livra în 1977).

Aparatură de uz general

• Ecran de proiecție metalizat. Destinat învățămîntului preșcolar, primar, gimnazial, liceal și superior. Ecranul de proiecție servește la realizarea imaginii mărite a fotografiei aparatelor de proiecție statică și dinamică, avînd dimensiunile utile pentru proiecție de 1200 X 1200 mm.

• Aparat de proiecție transportabil pe 16 mm - APT. (Se va livra prima serie de 100 bucăți). Aparatură optică de măsurat și microscopie.

ÎNVĂȚĂMÎNTUL PREȘCOLAR (în producție 1977).

Diafilme

• Set: Legende istorice.

• Set: Povestiri cu conținut din viața social-politică a țării.

Jocuri (pentru activități matematice)

• Set cu vehicule miniaturi (10 tipuri diferite) care permit efectuarea unor exerciții cu mulțimi și a jocurilor logice.

Adnotări de lector

Ion Orghidan, cercetător principal la Institutul de cercetări pedagogice și psihologice despre: „Unitatea pedagogică contemporană ca știință” de Ștefan Birsănescu, Colecția „Pedagogia secolului XX”, E.D.P., București, 1976, 512 p.: „Folosind metodele istorică și comparativă, autorul fundamentează și demonstrează unitatea pedagogiei contemporane ca știință a fenomenului instructiv-educativ și etapele ei de dezvoltare, prin evidențierea unei întregi unități: unitatea obiectului, unitatea stilului, unitatea sistemului. Concepție originală în domeniul epistemologiei pedagogice; cuprindere teoretică de mare amplitudine; operă pedagogică de seamă”.

„ȘOIMII PATRIEI”

În fiecare zi, o faptă bună

Întrebat ce înseamnă o faptă bună, copilul de vîrstă preșcolară va arăta că nu posedă cunoștințe abstracte despre valorile morale. A-i educa pe preșcolari în sens moral, politic și patriotic înseamnă a le cultiva atitudinile, acelea de fii credincioși ai poporului și patriei. Prin ce? Tocmai prin elementul specific al acestei vîrste, prin elementul afectiv. La baza cultivării atitudinilor se află dezvoltarea sentimentelor, a trăirilor emoționale puternice: prin sentimente de respect, de iubire pentru educator, părinți, pentru munca celor din jur, față de natura patriei, se cultivă atitudinile care nasc faptele bune.

Pentru o înțelegere mai exactă a lor, educatoarea-comandant de grupă va trebui să facă și ea o faptă bună și să le-o împărtășească copiilor. Exemplul ei va avea o valoare educativă înestimabilă pentru micii „șoimi”. O altă modalitate a educației-instrucției va fi aceea de a-i îndemna pe copii „să se străduiască să facă în fiecare zi o faptă bună”. Un comandant de grupă priceput va populariza faptele bune ale copiilor care se eviden-

țiază, în mod zilnic, în cadrul convorbirilor de la începutul zilei.

Educatoarea-comandant va cultiva sentimentul că faptele bune se pot face și în grup, stimulînd întrajutorarea între „șoimi”, spiritul de tovarășie și colegialitate, nevoia de a acționa în colectiv, premise ale formării personalității de tip comunist de mal tirziu.

Mediul grădiniței oferă pentru aceasta posibilități variate. Dăm cîteva exemple: copiii cu o memorie mai bună primesc însărcinarea de a învăța o poezie împreună cu un alt coleg, cu o memorie mai puțin bună. Aflînd cîtă muncă e necesară pentru filtrarea apei pe care o beau, copiii sînt stimulați la atitudine - și fapta bună - de a închide un robinet, care a rămas din neglijență deschis.

Exemplele s-ar putea înmulți: păstrarea hainelor în bună stare, pentru scutirea mamelor de eforturi, ajutorarea colegilor de la grupa mică (la îmbrăcat etc.), a fraților mai mici, construirea de jucării, în mini-ateliere, pentru a fi oferite celor de trei ani, întreținerea curții de joc a grădiniței, ajutorul dat în gospodărie.

REVISTA REVISTELOR DE ÎNVĂȚĂMÎNT

Numărul 1/1977 al revistei „Învățămîntul liceal și tehnic profesional” ne atrage atenția prin noua tînută grafică a coperților și a paginilor care servesc rubricile fixe - rubrici marcate printr-o manșetă pe care sînt imprimate titlurile compartimentelor: Științe sociale, Din carnetul inspectorului școlar, Școala și protecția muncii, Să cunoaștem legile țării, Orientare școlară și profesională, Vorbele noastre de fiecare zi (deși pare simplu, titlul devine prețios în confruntare cu conținutul materialelor pe care le cuprinde).

Cititorul - ghidîndu-se după titlurile materialelor - se va opri, desigur la „Instruirea practică în perioade compacte” - din care va reține aprecierile unor reprezentanți ai liceelor de specialitate și ai liceelor real-umaniste.

Din acest număr mai amintim: opiniile academicianului Nicolae Teodorescu referitoare la „Laboratorul de matematică”, formă de învățămînt integrat și unitar; momentele desfășurării lecției-dezbateri la științele sociale în articolul semnat de prof. Valdemar Popa, „Lecția dezbateri”; consultativul academicianului Ștefan Pascu „Consolidarea statelor feudale românești”.

Primul număr al „Revistei de pedagogie” din acest an demonstrează noi posibilități de utilizare a paginii, prin folosirea coloanelor, care, totuși, credem că duc la uniformizare datorită întrebuintărilor excesive.

După articolul semnat de prof. univ. dr. Vasile Bunescu „Accentuarea valorii educative a conținutului învățămîntului” - care deschide numărul - conf. univ. dr. Ioan Bontaș ne oferă un bine documentat studiu despre „Integrarea învățămîntului cu cercetarea și producția, o necesitate logică a perfecționării școlii românești”. Rubricile revistei, dintre care o relevăm ca nouă, pe cea intitulată „Centenarul cuceririi independenței de stat”, sînt susținute de materiale care dau, pe lîngă o informație de specialitate, sugestii metodice servind scopul formativ al lecției: Dumitru Muster, Valdemar Popa: „Examinarea cu teste docimologice la științele sociale”; Georgeța Munteanu: „Jocul didactic - mijloc de consolidare și apreciere a deprinderilor ortografice”. „Înmărmirea politică - mijloc important în rea-

lizarea educației comuniste a elevilor” etc.

Revista „Forum” din ianuarie 1977 cuprinde articole, studii, opinii, dezbateri asupra problemelor prioritare ale învățămîntului superior din țara noastră, recenzii sau note determinate de noi apariții editoriale de specialitate din țară și de peste hotare, informații asupra sistemului educației permanente din diferite țări ale lumii („Universitatea deschisă în sistemul educației permanente” autor dr. ing. Dan Mihoc), instructivul „Fișier editorial” etc.

Din sumar menționăm: „Probleme actuale și de perspectivă ale dezvoltării tehnologice și științifice” de prof. univ. dr. ing. Traian Sălăgean; „Integrarea învățămîntului superior agronomic cu cercetarea și producția. Concepție și metodă” de prof. univ. dr. Ioan Puia; „Formarea psiho-pedagogilor și problemele evaluării randamentului școlar” de conf. univ. dr. Ion T. Radu;

O informare la zi privind aspecte ale activității elevilor din țara noastră, multe prilejuite, în acest an școlar, de cele două mari aniversări ale poporului român - 7 decenii de la răscoala din 1907 și un secol de la dobîndirea independenței de stat a României - ne oferă „Știința tinerețului”. Și ultimele numere din februarie atestă prezența entuziastă a elevilor, prin bogate programe artistice, la festivalul „Cîntarea României”; rubrica „Azi” cuprinde știri din ateliere-școală, scurte note despre expoziții de artă plastică cu lucrări ale elevilor, despre întîlniri cu reprezentanți ai mișcării muncitorești, membri de partid în ilegalitate - martori ai evenimentelor din februarie 1933, semnale ale cărților cu caracter didactic și psiho-pedagogic.

Viața sportivă a elevilor ocupă un loc important în paginile cotidianului, acum, în plin sezon al sporturilor de iarnă: sînt ilustrate succesele elevilor la competițiile „Săniuța de argint” sau „Cupa centenarului independenței” la schi, comentată fiind și organizarea educației fizice ca obiect de învățămînt („Gimnastica de înviorare între facultativ și obligatoriu” în nr. din 14 februarie).

V.B.

Cursuri de perfecționare și examene de grad

Institutul central de perfecționare a personalului didactic a stabilit următorul program, care se va desfășura, parțial, și în vacanța de primăvară (vacanța începe la 6 aprilie și ține pînă la 19 aprilie inclusiv), pentru cursurile de perfecționare și examenele de definitivare și de grad ale cadrelor didactice.

Cursurile de perfecționare organizate în două etape vor avea loc în perioadele 14-19 aprilie 1977 și 16-30 iulie 1977; cursurile într-o singură etapă se vor desfășura în perioada 16 iunie - 5 august 1977. Cursurile săptămînale de perfecționare din municipiile de reședință ale Institutului și filialele sale vor continua în mod normal pînă la sfîrșitul acestui an școlar; cursurile centrale de perfecționare pentru profesorii de limbi moderne vor avea loc între 21 iulie - 13 august 1977 în localitățile ce vor fi comunicate de inspectoratele școlare. De asemenea, vor fi organizate, în continuare, cursuri pentru inspectorii școlari de la județe (specialitatea geografie) în București și cursuri ale directorilor de școli. Între 15 și 28 iunie 1977 vor avea loc cursurile de perfecționare a educatorilor din casele de copii școlari.

Inspectoratele școlare vor organiza cursurile de perfecționare a învățătorilor și educatorilor, la datele ce urmează a fi stabilite anterior cursurilor.

Acțiunile comune cu frații lor mai mari, pionierii, i-au emoționat și îi emoționează în mod deosebit pe preșcolari, confirmînd ideea că numai sentimentele pot conduce la atitudini specifice noului profil moral pe care dorim să-l prefigurăm încă de la această fragedă vîrstă.

EUGENIA OUATU
directoarea Grădiniței cu program prelungit nr. 146 din București

„Șoimii patriei” - sahiști

Recent, peste trei sute de elevi ai claselor I de la Școala generală nr. 147 din București au inaugurat, în sala cinematografului „Capitol” (asistați de alte cîteva sute de „spectatori” din clasele mai mari) primul cerc de sah din cadrul organizației „Șoimii patriei”.

Deocamdată, cei mai tineri pasionați de „sportul inteligent” și-au încrucșat floretele între ei. Cîteva partide au avut, însă, darul de a-i pune în gardă și pe cei din „categoriile” superioare: pionierii și elevii mai mari de la aceeași școală.

M.D.

Urmărind cărțile nou apărute

A apărut
„Admiterea în învățămîntul superior, 1977”

A apărut „Admiterea în învățămîntul superior, 1977”, editată de redacția revistei „Forum”. Broșura este pusă în vânzare prin oficiile de difuzare a presei. Prețul, 10 lei.

AUTOCONDUCEREA ȘCOLARĂ

Cei mai pricepuți gospodari

Creștem pr. viitorii participanți la producția de bunuri materiale ale societății, pe făuritorii frumuseților spirituale ale timpurilor de miine. Este firesc, desigur, ca tinăra generație de astăzi, adulții de mai târziu, să fie în același timp și consumatori ai acestor bunuri, beneficiarii lor. Dar, din aceasta tinerii nu trebuie lăsați o clipă să înțeleagă că ei vor fi numai consumatori și că alții vor munci pentru dinșii. Că vor fi în primul rind producătorii, munca fiind unica sursă „a prosperității poporului, a bunăstării și fericirii personale, domeniul hotărâtor al afirmării personalității umane” — cum subliniază Rezoluția Congresului educației politice și al culturii socialiste. În fond, acesta și este marele „secret” al progresului atit de sigur și fără sinuozități al orinduirii socialiste: aprecierea pleneră a muncii și participarea întregului popor la crearea bogățiilor materiale și spirituale ale societății. Și aceasta este și ceea ce separă atit de net și de categoric mobilurile școlii socialiste de cele ale școlii din societățile bazate pe exploatare, în care indivizii sint predestinați încă din școală, prin educație, fie numai să muncească și să-l slujească pe alții, fie numai să fie serviți, să consume.

În cele ce urmează, ne vom ocupa de modul în care elevii și profesorii lor îndeplinesc una dintre datoriile lor elementare pe tărîmul muncii: gospodărirea, îngrijirea și înfrumusețarea locului în care ei învață și trăiesc — școala, internatul, cu bunurile cu care le-a înzestrat poporul. O datorie, cum spunem, elementară și firească. Fiindcă netiresc ar fi — după cum arăta secretarul general al partidului, în Cuvîntarea la mitingul cu prilejul deschiderii festive a noului an de învățămînt — „să vină alții să facă curățenie în cămin sau școală...”.

„Toate obiectivele pe care le realizăm în acest sector trebuie să fie bine întreținute, bine îngrijite, bine gospodărite” spunea, cu același prilej, tovarășul Nicolae Ceaușescu. Prin această indicație este imperativ circumscrisă implicarea individuală și colectivă a fiecărui școlar, învățător, profesor, conducător de școală, inspector, organ politic sau administrativ din școală — ca partener activ la munca de gospodărire a unităților de învățămînt.

În marea familie care locuiește la internat

Orientată substanțial de către noul regulament de funcționare a internatelor și cantinelor pentru elevi, experiența ce se conturează în școlii scoate la iveală o multitudine de forme și de activități gospodărești la care elevii pot participa, cu multiple foloase, mai întîi, pe plan educativ-formativ și fără să însemne pentru ei suprasolicitare și oboseală, fără să li se răpească din timpul de studiu. Cele mai multe conducere de școli, în colaborare cu comitetele de internat și de cantină, au trecut la organizarea acțiunii de efectuare și întreținere a curățeniei cu ajutorul copiilor. În internatul Liceului industrial nr. 1 din Medgidia, de exemplu, fiecare dormitor a fost înzestrat cu cele necesare efectuării eurățeniei zilnice, a curățeniei generale, echipe de elevi avînd sarcina de a controla starea de igienă și de curățenie în care se găsesc dormitoarele și întregul internat.

La cantine, s-a statornicit, putem spune, sistemul modern și economisitor de timp și de bani, al auto-servirii, al participării elevilor, prin rotație, după puterile lor, la prepararea hranei, la transportul și depozitarea alimentelor. Ilustrarea se poate face din orice județ al țării.

Mai ales în mediul rural dar nu numai aici, elevii sint antrenati cu toată seriozitatea și în activități de autogospodărire a fermelor școlare agro-zootehnice care asigură alimentele de bază pentru cantinele de elevi și contribuie la îmbunătățirea hranei lor zilnice. Realizări deosebite pe linia antrenării elevilor în astfel de lucrări sint semnalate în județul Timiș, la Școala generală din Varias, liceele din Periam, Sinnicolaul Mare, Receaș, Făget, Ciacova ș.a. Sint de arătat și inițiative cu caracter mai particular: elevii Liceului pedagogic „Vasile Lupu” din Iași au construit o seră de zarzavat și flori, pe care le cultivă singuri. Roadele

muncii lor sint folosite pentru îmbunătățirea hranei la cantină și, respectiv, pentru înfrumusețarea (de ce nu?) a încăperilor școlii și internatului.

O grijă specială se observă în internate și școli pentru spațiile verzi, locuri de odihnă, de recreare și de contact imediat cu natura. Așa, de exemplu, colectivul de conducere al internatului Liceului industrial nr. 1 din Medgidia a parcelat pe dormitoare parcul internatului. Fiecare colectiv de dormitor se ocupă de porțiunea ce li revine, făcînd toate lucrările specifice diferitelor anotimpuri.

A început să se contureze și practica efectuării reparațiilor de tot felul pentru cantină și internat cu forțele proprii ale copiilor. La internatul Liceului „Nicolae Titulescu” din Craiova, de exemplu, elevii execută reparațiile și operațiile periodice de întreținere a mobilierului. În alte internate, elevii ajută, după posibilități, la înlăturarea defectuinilor de la instalațiile de apă, electrice, la spoit și zugrăvit etc.

Dincolo de varietatea mare a lucrărilor autogospodărești posibile în viața oricărui internat — noi am amintit doar cîteva — problema pe care și-o pun tot mai stăruitor organizatorii colectivelor școlare este aceea a modalității de antrenare a tuturor elevilor la întreținerea și buna gospodărire a locului în care trăiesc și muncesc. Pentru că nu este suficient doar ca o treabă să fi fost executată (mereu cu aceiași copii activi și săritori). Una dintre căile de mobilizare a tuturor energiilor este încredințarea de sarcini gospodărești precise fiecărui colectiv și subcolectiv, fiecărui membru al marii familii care locuiește la internat. De asemenea, controlul îndeplinirii acestor îndatoriri. O mare putere de convingere și de mobilizare au, în acest sens, comitetele de in-

ternat. În numeroase școli din județul Bihor (liceele din Săcuieni și Beiuș, liceele nr. 2, pedagogic „Al. Moghioroș”, Grupul școlar din Oradea), comitetele analizează comportarea elevilor din acest punct de vedere și iau măsuri de înlăturare a atitudinilor înapoiate ale unora dintre ei. Tot ca o preocupare pentru găsirea modalităților de autogospodărire și mobilizare la aceasta a întregului colectiv din internate este și practica — încetățenită în activitatea cercurilor pedagogice ale directorilor de școală și ale pedagogilor de internat din județul Bihor — ca problemele autogospodăririi să fie inserate mereu pe ordinea de zi a dezbaterilor și consultărilor din aceste cercuri.

— Desigur — observa pe bună dreptate ing. Marius Năstase, directorul Liceului industrial nr. 1 din Medgidia, într-o discuție pe care am avut-o recent — nu toți copiii vin din familie cu deprinderi igienice, de trai civilizat. Școala, colectivul de internat trebuie să le formeze, iar în cazul celor ce le au, să le consolideze. Altfel este imposibilă viața normală într-o colectivitate, fie ea mare sau mică.

Intr-adevăr, Dacă numai un singur elev lasă zilnic lavaboul murdar, zeci de elevi au de suferit din cauza acestei neglijențe. Dacă numai unul singur nu poate să „suporte” ferestrele larg deschise la dormitoare, toți ceilalți trebuie să suporte calvarul unei încăperi neaerisite.

Poate că o discuție despre autogospodărire ar fi trebuit să înceapă tocmai cu aceasta: ce trebuie să facem, ce calități se cer prioritar cultivate pentru ca buna gospodărire, pentru sine și pentru colectiv, să devină un mod de viață, încă de la vîrstele școlarității.

ANA COSMIN

Școala, locul de unde pornește drumul fiecăruia spre realizarea în viață, trebuie iubită și îngrijită. Este ceea ce dovedesc tot mai mulți elevi, profesori și părinți, colective școlare, între altele, prin acțiunile de înfrumusețare a localului școlii lor, prin lucrările de amenajare și întreținere a sălilor de clasă, laboratoarelor și atelierelor, de îngrijire a terenurilor de sport etc., pe care le efectuează cu forțe proprii. Astfel:

• Elevii Liceului industrial „Pipera” din București, participă cu sîrg la buna întreținere a localului lor de școală. Există obligația ca, la plecarea acasă, clasele să rămînă curate, ceea ce înseamnă, pentru elevi, nu numai măturatul, ștersul tablei și al prafului de pe bănci, ci și spălătul linoleumului, iar, la intervalele necesare, spălătul geamurilor și alte lucrări de curățenie generală. Tot elevii asigură curățenia în sălile de meditație, în holuri, pe scări. Pentru păstrarea uneltelelor cu care ei fac curățenia, ca și a al-

Fiecare școală — „o bijuterie”

tor ustensile ale activității școlare, elevii mai mari au proiectat și au executat (deocamdată într-o clasă, dar cu intenția de generalizare pe școală), corpuri de depozitare, cu compartimentări speciale și plasate sub nivelul ferestrelor.

• De ani de zile colectivul de elevi, profesori și învățători ai Școlii generale nr. 19 din Brașov desfășoară o muncă pasionată pentru buna gospodărire a locului lor de muncă — sălile de clasă, cabinetele, culoarele. Curățenia și ordinea, multe dintre înzestrările care asigură estetica particulară a acestei școlii, sint asigurate prin participarea masivă a copiilor. Iar dacă astăzi școala dispune de una dintre cele mai frumoase colecții de costume populare pentru copii — reprezentative pentru fiecare zonă etnografică a României — aceasta se datorește miilor de ore pe

care le-au petrecut elevii, dascălii și părinții pentru confecționarea acestor costume și mai ales pentru coaserea modelelor de pe ele, adevărate piese de artă, reproduse după originalele culese, tot de pedagogi și de copii, din regiunile de origine.

• „O bijuterie școlară” — așa ne-a fost definită la Inspectoratul școlar al județului Iași, Școala generală din comuna Popricani, pentru nivelul ireproșabil la care elevii și cadrele didactice îi păstrează și îi îngrijesc bunurile, pentru eforturile și atenția cu care ei se preocupă de înfrumusețarea locului lor de muncă.

• În unele școli ale județului Timiș — cum ar fi liceele industrial de mecanică nr. 1 și nr. 2 Timișoara, liceele industriale de construcții nr. 1 și nr. 2 Timișoara, Liceul de electrotehnică nr.

De îndată ce nu începe îndoială că ansamblul acțiunilor administrativ-gospodărești reprezintă o parte, și încă din cele foarte importante, ale însuși procesului extrem de complex al formării omului, armonios implinit, al erei socialiste, ne luăm îngăduința să stăruim asupra a două categorii de probleme din multiplele ipostaze ale muncii administrativ-gospodărești a directorilor de școli și a personalului didactic.

Prima se referă la capacitatea directorilor de a fi cei mai buni și mai pricepuți gospodari, intrucît, prin poziția lor în ierarhia conducerii școlii, inițiază și declanșează împreună cu ceilalți membri ai consiliului de conducere, acțiunile de autoservire, autogospodărire, autoadministrare în rindul colectivelor didactice și de elevi. Din constatările noastre, am desprins, ca să ne referim numai la extreme, două categorii de situații: sint directori care nu știu ceea ce ar trebui să știe, sau știu rău ceea ce știu. De aceea, pentru noii numiți în funcție, momentul de demaraj al acestor importante, dar prea particulare cunoștințe și îndeletniciri, în absența unei pregătiri universitare corespunzătoare, l-a constituit participarea la programele cursurilor de perfecționare organizate de I.C.P.P.D. Prin expuneri, dezbateri și demonstrații practice efectuate de specialiștii institutului nostru, la unele din cele mai bine gospodărite școli din mediul urban și rural, au fost îmbrățișate, probleme legate de dezvoltarea și protejarea patrimoniului material al unităților școlare, de cunoaștere și urmărire permanentă a modalităților și surselor de formare și administrare a fondurilor bănești ale unităților școlare, de dotare și autodotare a laboratoarelor, cabinetelor și atelierelor școlare și de asigurare a deplinei lor funcționalități, de gospodărire a mijloacelor de învățămînt.

Inscrierea mai activă și mai direct angajată a conducerilor de școli în activitatea de autoadministrare este izvorită și din măsurile care s-au luat în ultimii ani pentru asigurarea unui grad rațional de ocupare a personalului TESA. De aici, și alte numeroase misiuni specifice care ne-au revenit pentru adecvarea cursurilor de pregătire și de perfecționare a directorilor la realitățile școlii pe un alt tărîm de muncă, acela al cunoașterii modului și ordinii cum se efectuează operațiunile cheie în documentele de evidență a activității școlare, a urmăririi și verificării fiecărui document, separat sau în corolație cu celelalte, de evitare a unor anomalii de operare în aceste documente ș.a.m.d.

Desigur, varietatea și amploarea acțiunilor administrativ-gospodărești sint puse în legătură și cu transformările revoluționare ale învățămîntului din perspectiva exigențelor valorice ale cincinalului revoluției tehnico-științifice, care deschid noi capitole, restructurări și reelaborări în actul administrativ general și curent, macro și microșcolar. Insuși domeniul ca atare al administrației este deci implicat, se identifică și este ireductibil angajat în această operă generală de reinnoire. De aici, un nou mod de a privi și a gîndi activitatea administrativ-gospodărească, înțeleasă nu o dată „părțitor”, adică exclusiv din perspectiva directorului.

Una din probele esențiale susținute de un director — și aceasta este a doua categorie de probleme pe care o abordăm — constă în modul echitabil de divizare a acestei munci în sarcini individuale pentru membrii consiliului de conducere și întregul personal didactic, proporționale cu posibilitățile lor. Intrăm aici pe teritoriul criteriilor delegării responsabilităților administrativ-gospodărești, de natură obiectivă și umană, subiectivă. Primul criteriu se referă la volumul acestor activități decurgînd din dimensiunea, capacitatea și profilul școlii, din existența sau inexistența personalului didactic ajutor. Cel de al doilea criteriu vizează stabilirea unei stări de gradatie valorică pe baza căreia să se facă investitura de responsabilitate.

Hotărîtoare sint nu numai definirea și repartizarea precisă și echitabilă a sarcinilor, dar în aceeași măsură și modul cum sint ele primite și îndeplinite, prilej cu care, de această dată, educatorii dau o probă a conștiinței lor politice și profesionale.

Conf. univ. dr. VASILE V. POPESCU
I.C.P.P.D., București

1. Grupul școlar UCECOM, și liceele agroindustriale din Timișoara, Lugoj și Ciacova — au fost constituite echipe de reparații (specializate în instalații sanitare, țimplării, electrotehnică, construcții, zugrăveli, lăcătușărie mecanică de întreținere a utilajelor școlare) care efectuează, la timpul potrivit și cu toată atenția, lucrările de întreținere în școlile și internatele lor, asigurînd buna desfășurare a procesului muncii în toate compartimentele.

• Colectivele de elevi de la școlile generale nr. 4, nr. 8, nr. 15, nr. 16, liceele nr. 1 și „Emanoil Gojdu” din Oradea, Liceul din Marghita, au preluat în păstrare inventarul școlii, angajîndu-se să-l mențină în stare bună. Pentru aceasta, și ei au alcătuit, între altele, echipe speciale de reparații.

• Școlile și internatele județului Bihor se află într-o pasionantă întrecere pentru „cea mai bine gospodărită și cea mai frumoasă unitate”.

ANCHETA REDACTIEI

A intrat în tradiție ca, ocazionată de încheierea unui trimestru, să aibă loc la nivelul școlii și al inspectoratelor școlare analiza situației la învățatură, prilej de bilanț și măsuri în vederea ridicării continue a nivelului la învățatură al elevilor.

Cu acest prilej, am vizitat câteva școli și am discutat cu colegii noștri de la catedră din județele Brăila, Hunedoara și Vaslui. Răsfoirea cataloagelor, discuțiile cu profesorii și elevii au avut drept scop să demonstreze în ce măsură nota, utilizată pentru evaluarea randamentului școlar, a performanțelor și insucceselor elevilor este sau poate fi o modalitate de promovare a relațiilor de cooperare dintre profesor și clasă, un mijloc eficient de a ajuta elevul să-și însușească nivelul de cunoștințe necesar promovării unei clase, a unei trepte de învățământ, un mod de a-l sprijini să se integreze în procesul instructiv-educativ și, mai târziu, într-o activitate social utilă.

Dincolo de notă

S-ar putea aprecia un elev, un colectiv de elevi, răsfoind doar catalogul? Îmi prezintă aceste cifre fără să-i cunosc pe cei ale căror cunoștințe au fost apreciate astfel, pe cei care au făcut aprecierea? În discuțiile pe care le-am avut la câteva școli din Brăila (Liceul „Gh. Murgoci”, Liceul industrial de chimie și Școala generală nr. 23), am constatat că răspunsul la întrebările-premisă este negativ.

Iată, de exemplu, două clase: anul I A și anul I E de la Liceul „Gh. Murgoci”. Anul I A, clasă „de real” cu un nivel ridicat la învățatură, majoritatea elevilor au note de la 7 în sus. Elevii, grupați pe clase după nivelul la învățatură (limba străină studiată în școala generală nu a permis o împărțire „riguroasă” după aceste criterii) provin în majoritate de la școlile din oraș — Școala generală nr. 23 fiind principala furnizoare de elevi bine pregătiți. Cealaltă clasă, anul I E, este o clasă cu elevi al căror ritm de însușire a cunoștințelor este mai lent, 15 dintre ei vin de la școli generale din mediul rural.

În ce măsură nota, în aceste condiții, mai reprezintă nivelul real de pregătire al elevilor? În clasa mai slabă, profesorii — așa cum au precizat în discuții — au ca punct de plecare cerințele minime ale programei, în clasa mai bună pe cele maxime.

Ce-ți poate sugera la prima vedere rubrica rezervată unui elev? Blănaru Constantin, anul III B, de la același liceu. Limba și literatura română: 3, 8, 7 oral, 7 teză; limba engleză: 6, 6 oral, 5 teză; limba franceză: 10, 9, 10, 3 oral, 8 teză; matematică: 3, 2, 4 oral, 3 teză ș.a. Un elev nesperios, care pendulează între 2 și 10 mi-am zis. Mai mult, oricât aș fi privit notele, nu puteam afla. O imagine reală aveam să-mi fac abia după discuțiile cu elevul și cu conducerea școlii. Un elev cu reale posibilități intelectuale, dar cu mari goluri. Îl preocupă muzica, muzica folk în special. Este nelipsit de la concursuri, reprezintă școala la diverse competiții de acest gen. Mă uit la tinărul de 17 ani și mă întreb dacă siguranța cu care vorbește este o calitate sau un defect!? Este „conștient” că el și nu altcineva este de vină și pentru golurile de cunoștințe, și pentru neseriozitatea cu care tulbură orele, și pentru nota 4 la purtare, și pentru... Un tinăr atât de grăbit să-și recunoască defectele ar trebui să te dezarmeze și, totuși, îți repugnă. Ascultându-l, mi-l imaginam pe viitorul adult dispus oricând să-și la angajamente, periculos de inert în propria-i metamorfozare.

Mergând mai departe cu exemplele, mă opresc asupra unor rubrici ce-mi indică și corigențe. La Liceul indus-

trial de chimie, mediile elevilor Avram Marian, Panțuru Vioreca (anul II G) și Petre Marioara (anul IV C) nu reprezintă nici pe departe nivelul lor de pregătire la limba și literatura română, pentru că notele la oral sint de 7, 8 și 9. Corigența este cauzată de nota 1 la teză pentru încercarea de a copia.

Așadar, nota nu reprezintă, de cele mai multe ori numai nivelul de pregătire al elevului. Fiecare profesor are... „obiectivitatea” lui.

Asupra unui punct de vedere au căzut de acord însă toți: nota este, sau ar trebui să fie, un aliat al profesorului. Folosită ca mijloc de constrângere îl îndepărtează pe elev. Reprezentativ din acest punct de vedere, mi se pare opinia profesorului de matematică Nicu Hirjoghe de la Liceul „Gh. Murgoci”. „Niciodată nu am căutat să-l prind pe elev, ci, dimpotrivă, l-am încurajat, atunci când era nevoie, cu nota. Fără să slăbesc exigența, se înțelege. Disputa între elev și profesor nu dă nici un rezultat. Numai în cazul în care m-am convins că elevul este nesperios, am pus un 2 alături de 10. Și aceasta de la caz la caz, cunoscând capacitatea de mobilizare sau descurajare a elevului”.

Intr-adevăr, rubrica rezervată matematicii la clasele la care predă profesorul Nicu Hirjoghe nu cuprinde discrepanțe de tipul 10, 2, 6. Buna pregătire a elevilor la obiectul predat atestată de rezultatele acestora la examenele de admitere în învățământul superior, stima de care se bucură dirigințele, omul și secretarul organizației de partid din școală, fac din profesorul Nicu Hirjoghe un apreciat membru al colectivului didactic în care lucrează.

Hotărâtoare pentru pregătirea aleasă a elevilor săi, o constituie crearea deprinderii acestora de a da explicații complete la calculele pe care le fac, de a ști să expună și să redacteze clar, logic ceea ce au învățat. Aceasta este considerată de către profesor cauza pentru care unii elevi sint notați la examenele de admitere în facultăți cu note de 1 și 2, și nu lipsa cunoștințelor.

Convorbirea cu interlocutorul meu poate fi sintetizată prin câteva formule: „Niciodată n-am vrut ca nota să fie un mijloc de constrângere”; „Pentru orice fel de elev, nota e un stimulent”; „În primii ani eram mai dur; mi-am dat seama treptat că îmi îndepărtez elevii”; „Ca să poți lucra individualizat este necesar să cunoști opțiunile elevilor, familia lor, totul despre ei”. Aș putea adăuga acestei enumerări alte și alte concluzii ale unei activități pline de succese asigurate de o muncă stăruitoare, pline de grijă pentru fiecare elev în parte.

CORNELIA GÎRMACEA

Funcția formativă a aprecierii

Catalogul anului I B de la Liceul „Aurel Vlaicu” din Orăștie, județul Hunedoara, ne indică, la sfârșitul primului trimestru, următoarea situație școlară. Din cei 36 de elevi, 11 sint corigenți: 7 la matematică, 8 la fizică, 2 la chimie. Aproximativ o treime, din efectivul clasei a obținut medii „frumoase” (8, 9, 10) la toate disciplinele înscrise în programa acestui an de învățământ. Deci anul I B este o clasă de nivel me-

diu (74 la sută promovați) care tinde și poate deveni o clasă bună. Diriginta clasei, profesoara R. Cheteanu — specialitatea limba rusă — acordă aceeași încredere potențialului clasei, bazându-se nu numai pe situația școlară cu care au intrat în prima treaptă a liceului (doi dintre elevii actuali clase au venit cu media 6, restul — 34 de elevi — cu medii peste 7), ci și pe posibilitățile lor mari, insuficient valorifi-

NOTELE DIN CATALOG

cate. O parte din cei corigenți puteau obține note de trecere, note care ar fi reflectat nivelul lor real de cunoștințe. Desigur ar fi fost necesare, pentru aceste presupuse rezultate îmbunătățite, ore de meditații și la matematică și la chimie și, poate, o altă optică asupra semnificației verificării atât la aceste două obiecte de învățământ, cât și la fizică.

Privesc notele la matematică. Destul de multe note mici. Întreb profesorul de specialitate care este motivul acestei notări severe. Răspunsul este prompt: „Pretențiile obiectului. Notez elevul deopotrivă pentru capacitatea lui de judecată și pentru felul în care și-a însușit deprinderile de calcul”. Exigențele ar fi justificate, dacă notele date, uneori, n-ar infirma această concepție construită în două decenii de practică în învățământ.

De pildă, elevul L. H. D. are media 5 rezultată din următoarele note obținute la examinări orale în zilele menționate în paranteză: 5 (12.X), 5 (4.XI), 5 (16.XI), 5 (25.XI), 8 (20.XII), 8 (21.XII) și nota 4 la teză (dată la sfârșitul lunii noiembrie, apreciată pe bază de punctaj). Deci două calificative mari, în ultimele două zile ale trimestrului, făcând notă discordantă cu restul aprecierilor. Întreb pe profesorul de matematică, înainte de a vedea „căsuța” cu note din dreptul acestui nume, ce fel de elev este L. H. D. „Nu are formată o gândire matematică. Nu știe să explice, să judece. Se bazează mai mult pe memorie”. O memorie destul de îndoielnică, s-ar putea replica, mai ales dacă recurgem la compararea acestor note cu cele obținute de colegul său, D. L. M., etichetat în mod asemănător de către profesor, care are media 6,62 calculată din notele 5, 7, 8, 9 și 6 la teză.

Este, desigur, vorba de o inconsecvență în respectarea propriilor procedee de evaluare a elevilor — care se vor obiective. Pentru că cele două note de 8 finale nu ne conving că acest elev a câștigat, într-o singură săptămână, ca premergătoare vacanței de iarnă, abilitatea de a gândi matematic, inexistentă în ziua tezei și în răspunsurile anterioare.

Credem că pe elevii cu rezultate slabe i-ar ajuta foarte mult meditațiile la matematică, studiul individual — pe care profesorul respectiv îl consideră ca bază a pregătirii — neînșănind mare lucru pentru elevul care nu posedă tehnici de muncă individuală, sau are lacune greu de completat de unul singur.

Un alt procedeu de verificare, fără acoperire în principiile pedagogiei actuale pe care se bazează învățământul nostru formativ, ni se pare și cel utilizat la chimie. În cadrul unei „recapitulări finale”, în ultimele ore ale trimestrului, este ascultată în 50 de minute, jumătate din clasă. În alte 50 de minute, cealaltă jumătate. Consecințele unei astfel de notări, efectuate în 11 și 15 decembrie la anul II B — exprimate în note — (despre celelalte

consecințe, educative, vorbim mai târziu) pentru unii dintre elevii acestei clase sint următoarele: (indicăm exemplele cu literele A, B, C. ș.a.m.d.): A: 5, 4, teza 5, 6 (17.XII), media 5; B: 5, 3, teza 4, 10 (17.XII), media 5; C: 5, 5, 4, teza 5, 6 (17.XII), media 5; D: 4, 4, 5, teza 5, 7 (17.XII), media 5; E: 4, 4, teza 6, 3 (15.XII), 7 (21.XII), media 5; F: 4, 4, teza 4, 10 (21.XII), media 5.

Este limpede caracterul de ajustare pe care îl au notele date cu ocazia miraculoasei „recapitulări”. Iar atunci când recapitularea se dovedește ineficientă pentru atingerea mediei 5 (ca în cazul elevului E), ultima zi a trimestrului salvează catastrofa corigenței cu un 7, sau cu un 10 (vezi elevul F). Îți vine să crezi că aceste note au fost puse înaintea ascultării absolut formale, a elevilor, atât de bine „se lipește” totalului necesar pentru formarea mediei de trecere: $5 + 3 = 8$. Era absolut necesar 10 pentru a obține cifra care împărțită la 3 să dea 6 (nota din teză fiind 4).

Și la anul I B se procedează identic la orele de chimie. În ziua de 16 decembrie o parte din elevii amenințați cu corigența au primit „în dar” notele care le-au înlesnit obținerea mediilor de trecere. De altfel, mai există și alte coincidențe de notare a unui număr mare de elevi în aceeași zi, deci, fără a se putea invoca minunea „recapitulării salvatoare”. Se pare că pentru profesorul de chimie nu are importanță dacă un 8 la teză poate fi mai aproape de nivelul real al cunoștințelor unui elev, decît două note de 4 în oral, administrate la un interval de 60 de zile, atîta timp cît respectivul elev „are medie de trecere”.

Ne nemulțumește metoda, învechită și nocivă — infirmată, în acest caz, și în consiliile profesoriale — cu atît mai mult cu cît la Liceul „Aurel Vlaicu” din Orăștie alți profesori, colegi de aceeași specialitate, sau care predau alte discipline, aplică cu totul alte metode de verificare. La istorie, de pildă, răspunsurile cerute elevilor pot fi formulate în funcție de preferințele informaționale ale elevului, dîndu-i acestuia posibilitatea de a-și începe expunerea cu cunoștințe însușite la geografie; de asemenea, elevul are dreptul să participe la punerea notei, autoaprecierea fiind considerată ca o foarte utilă și binevenită modalitate de autocunoaștere și cunoaștere reciprocă dintre profesor și elevi.

„Dar trebuie să avem grijă — ne spune prof. Elisabeta Văideanu, specialista istorie, secretară a Biroului organizației de bază a Liceului „Aurel Vlaicu” din Orăștie — ca nota să oglindească realitatea nivelului de cunoștințe a elevului, posibilitățile sale intelectuale și să fie, în același timp, un indiciu pentru direcția și calitatea acțiunilor noastre”.

Așadar, să ne ferim să transformăm nota într-un scop în sine, într-un simbol ermetic pentru elev, a cărui descriere o cunoaște numai profesorul.

VALERIA BACIU

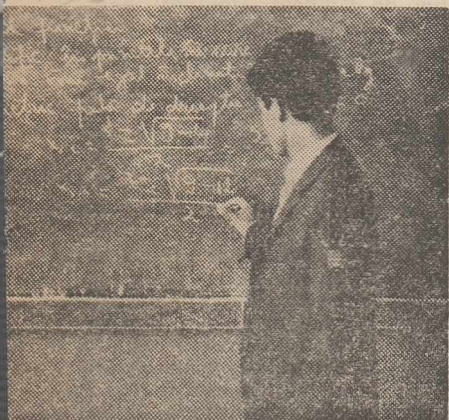
Însemnări la rubrica „purtare”

La rubrica intitulată lapidar în cataloagele școlare „purtare” dar care însumează de fapt o gamă largă de atitudini comportamentale ce ar trebui să definească nu numai disciplina școlară elementară înscrisă în regulament ci, mai ales, atitudinea elevului față de învățatură, față de muncă, față de semenii săi mai mari sau mai mici, atitudinea față de viață în general, situația pe primul trimestru se prezintă, în toate școlile vizitate, bine și foarte bine.

Am avut în față, de exemplu, cataloagele citorva clase de la Liceul „Gheorghe Roșca Codreanu” din Birlad. Majoritatea elevilor au la purtare nota zece, foarte puțini nouă, doi sau trei, opt, nici un șapte sau sub șapte. Analizînd și dincolo de cataloage, notele la purtare reflectă în majoritatea cazurilor o situație reală, obiectivă, sint o încununare, a muncii de educare desfășurată de fiecare profesor sau dirigințe, la orele de clasă, în activitățile școlare și extrașcolare, activitate care

situează și astăzi acest liceu de tradiție, pe băncile cărui au învățat oameni de renume ai științei, culturii și artei noastre, printre liceele de frunte din județ.

Tot în cataloage am întîlnit însă și câteva situații care m-au determinat să dezbăt, împreună cu cîțiva profesori ai liceului, unele aspecte pe care le ridică nota la purtare, criteriile de apreciere a comportării elevilor, ce reprezintă această notă. Iată, de pildă, elevi care de-a lungul unui trimestru au la toate obiectele note și medii suptle sau chiar note și medii de treizeci sau cincizeci, la purtare au zece sau nouă; elevi cu note foarte bune la toate obiectele, au nota trei sau patru la același obiect pe motive disciplinare. O situație deosebită în anul III A: în mijlocul primului trimestru doi elevi buni la învățatură, disciplinați și atunci, sint examinați pentru că au bătut un coleg. Subliniez încă o dată că astfel de situații sint accidentale, ele nu sint reprezentative pentru activit

La ora de matematică

...ea profesorilor liceului și că le-am amintit spre a dezbate, pornind de la ele, unele aspecte de principiu ale aprecierii purtării elevilor.

Voi începe cu ultimul exemplu, amintit mai sus, pentru că, deși întilnită din ce în ce mai rar, exmatricularea nu se face întotdeauna numai după ce au fost folosite toate mijloacele de educație pentru prevenirea sa. În cazul de față, doi elevi au fost exmatriculați pentru că, ziua în amiaza mare, când școala era plină de elevi și profesori, au bătut pe terenul de sport pe un elev mai mic. Nu se cunosc motivele și, curios, nu i-a văzut nimeni și nu a intervenit nimeni. Un act grav de indisciplină care trebuie sancționat. Dar cum? Prin sancțiunea extremă? Foarte simplu, școala s-a debarasat de ei la o primă abatere, le-a retezat drumul, aproape de capăt, drumul pe care au pornit și i-a lăsat la voia întâmplării. Conducerea școlii nu știe care este soarta lor. Discut pe îndelete cu diriginta clasei, profesoara Aurica Iaric, care este și secretara organizației de partid din școală. După ce înparcem pe toate fețele faptului petrecut, ajungem la concluzia că măsura a fost pripită. Aș spune, mai degrabă, comă pentru conducerea școlii, pentru diriginta, pentru consiliul pedagogic care hotărât-o. S-a analizat cu maximă responsabilitate fapta, cauza ce a determinat-o, cu cei vinovați în primul rând, cu clasa, cu părinții? Au fost mutați de organizația U.T.C.? S-a descurat de către fiecare profesor, de organizația U.T.C. o serioasă și exigentă muncă de educare cu acești elevi spre să ajute? Sunt întrebări la care nu am primit răspuns. Le lășăm deschise pentru a fi puse oriunde s-ar ivi situații asemănătoare și, mai ales, pentru a se evita asemenea sancțiuni lipsite de ultimă instanță de valoare educativă, de eficiență.

Referitor la celelalte situații reieșite în cataloage se pun câteva întrebări: reprezintă nota 10 la purtare a unor elevi corigenți sau cu note mici și care au o atitudine refractară față de învățură, față de școală? Ce criterii sunt în considerare atunci când se pune această notă? Numai faptul că elevii „minte” că stă în clasă cu mine și la plept fără să participe activ la lecție, conduce pe profesor să-i dea 10 la purtare? Sau, invers pusă problema, trebuie să fie atitudinea față de învățură, de muncă unul din criteriile aprecierii purtării elevului? Poate printr-un elev bun o notă de patru sau cinci la un obiect pentru că a fost disciplinat la oră? Este nota la purtare un instrument coercitiv sau un stimulent? Poate fi suplinit de alte instrumente de educație? Firește sînt doar câteva întrebări pe care le ridică parcurgerea cataloagelor în rubrica respectivă și la care răspunsurile, opiniile sunt diferite. Consemnez câteva dintre date de profesori ai Liceului „Gheorghe Roșca Codreanu”:

Prof. Ilina Novac: Nota la purtare am împreună cu întreaga clasă. Este foarte importantă pentru mine părerea activului, criteriile după care se apreciază elevii între ei. De cele mai multe ori concordă cu ale mele. Nu am notă mare la purtare unui elev negent sau care, în mod sistematic, nu învață.

Prof. Petru Sava: În 25 de ani de învățură, nu am dat nici unui elev notă la matematică pentru indisciplina. Dar, în 25 de ani, nici nu am avut, de cele mai multe ori, elevi nedisciplinați. Vedea că aici trebuie pornit de la profesor, de la calitatea sa de pedagog.

Prof. Rodica Agachi: Voi socoti că am făcut datoria de profesor și de pedagog atunci când va da „note” mari la purtare elevilor mei numai viața, și că în ceea ce privește purtarea, în care vor numai și vor

MONICA ROBEA

CLASELE I-IV

DIFERENȚIERE ȘI INDIVIDUALIZARE DIDACTICĂ

În colaborare cu factorii educativi.

Asistență la lecție

Miercuri, ora a treia. Școala generală nr. 85 din Capitală, clasa a IV-a C. Învățătoare: Cornelia Spătăruș, 29 de ani vechime în învățămînt, gradul I și graduație de merit. Obiectul: istorie. Subiectul lecției verificate: Cucerirea independenței de stat a României; iar al celei nou predate: Dezvoltarea României după cucerirea independenței.

Întrebările adresate de învățătoare clasei, pentru verificarea cunoștințelor însușite anterior de elevi, se dovedesc a fi minuțios gândite și îi conduc, firesc, spre evidențierea principalelor momente ale istoriei luptei de independență a poporului nostru și la evocarea unor aspecte ale desfășurării războiului din 1877, a sacrificiilor și eroismului strămoșilor noștri pentru păstrarea ființei naționale și pentru neatințare.

Învățătoarea solicită răspunsurile ținînd seama de cunoștințele și de ritmurile diferite de învățare ale elevilor. Precizia și claritatea răspunsurilor demonstrează pregătirea temeinică a clasei, cunoașterea și înțelegerea de către elevi a realității sociale și valențele educative și formative afte de bogate pe care le are istoria în formarea elevilor. Sînt antrenati, în egală măsură, să răspundă și elevii A.I. și P.P., care au întâmpinat dificultăți la învățură, pe trimestrul I. Elevul A.I. — nou venit, la începutul acestui an școlar, în colecti-

vul clasei a IV-a C, cu unele lacune în pregătirea sa școlară datorate, în primul rînd, unei lecturi superficiale și insuficiente — numește corect cîțiva dintre eroii care s-au jertfit în Războiul pentru independență și recită, cu mîndrie și emoție în glas, unele fragmente din poeziile pe care le-a selecționat pentru șezătoarea desfășurată în cadrul activităților pionierești. Elevul P.P. — timid în clasele anterioare, manifestînd dificultăți în exprimare și în calculul operațional — menționează opere de artă prin care au fost redată aspecte ale luptei pentru independență și prezintă colegilor săi cîteva ilustrații pe care le-a găsit recent în presa pionierească.

Comentariu

Desfășurarea lecțiilor din cadrul unei săptămîni la care am asistat vădește că abordarea diferențiată și individualizată pe care o desfășoară permanent învățătoarea Cornelia Spătăruș, atît în predare-verificare, cit și în cadrul programului special de pregătire a elevilor rămași în urmă la învățură, se continuă cu diferențierea elevilor în colaborare cu ceilalți factori educativi.

Apreciînd că rămînerile în urmă la cunoștințe despre natură, la geografie și istoria patriei se datorează, în special, potențialurilor culturale scăzute ale elevilor, învățătoarea a făcut dese-

ori vizite la domiciliul familiilor. A observat condițiile diferite de studiu și particularitățile de manifestare ale fiecărui copil. A căutat și a găsit, împreună cu familia și organizația de pionieri, cele mai adecvate căi de realizare a înțelegerii, însușirii și consolidării cunoștințelor și deprinderilor de către toți elevii.

O atenție deosebită a fost acordată pregătirii elevilor în cadrul activității grupelor pionierești de sprijinire a celor rămași în urmă la învățură, în excursii și în vizitele la muzee. De asemenea, acești elevi au fost stimulați să participe și la șezători și activități culturale-educative organizate de detașamentul de pionieri.

Colaborarea cu familiile elevilor A.I. și P.P. a condus la crearea timpului disponibil necesar ca elevii să poată urmări emisiunile televiziunii consacrate sărbătoririi Centenarului independenței și să citească mai mult. La indicația învățătoarei, familiile realizează, în prezent, o verificare sistematică a situației la învățură a copiilor lor.

Și în perioada vacanțelor școlare, părinții elevilor au fost antrenați să participe la asigurarea unor condiții optime de studiu și recreare și la lărgirea sferei de cunoaștere de către copiii a mediului natural și social înconjurător. Cu sprijinul familiilor și al organizației de pionieri, învățătoarea Cornelia Spătăruș pregătește elevii la nivelul performanțelor programelor școlare, cu capacitate de integrare în realitatea noastră socialistă și care au cultivat motivația pentru munca productivă.

VIOLETA APOSTOL

PE GRUPE

Creșterea nivelului de pregătire a elevilor și lichidarea repetenței în ciclul primar, sarcină pusă de conducerea partidului în fața școlii, sînt îndeplinite și de colectivul de învățători ai Școlii generale nr. 143 din București. Comisia metodică a învățătorilor din școală a realizat, pe lîngă unele acțiuni de perfecționare continuă a procesului instructiv-educativ, și un schimb de experiență cu alți colegi din țară care au obținut rezultate bune în activitatea diferențiată și individualizată cu elevii rămași în urmă la învățură. Citînd în „Tribuna școlii” despre unele realizări ale Liceului pedagogic din Constanța privind tratarea diferențiată și individualizată a elevilor, am luat legătura cu această școală, de la care am primit recomandări asupra surselor de informare ce le putem folosi.

În prezent, în școala noastră, la clasele I, se lucrează, în general, cu trei grupe la aritmetică și cu trei sau patru grupe la limba română (grupa a patra fiind alcătuită din elevii care nu cunosc bine toate literele). La o clasă,

această grupă a patra are o subgrupă formată din copii cu o pronunție defectuoasă. Lecția solicită mult pe învățător, atît în orele de pregătire, a ei, cit și în timpul desfășurării, avînd în permanență caracterul predării simultane. De exemplu, lecția de consolidare „J, j” s-a desfășurat în felul următor: grupele I și a II-a au citit, în gînd, coloanele și textul, grupa a III-a a citit coloanele, iar grupa a IV-a a format coloanele cu literele din alfabetar.

Învățătorul a verificat lecția astfel: la grupa I, prin citire selectivă (coloana a II-a, cuvîntul al doilea sau propoziția în care se vorbește despre „cojoc”); la grupa a II-a, prin citirea textului (în continuare). Apoi, grupele I și a II-a au privit cu atenție ilustrația de la pagina 65 din manual și au alcătuit o scurtă povestire. Elevii care nu au putut povesti au alcătuit propoziții. Grupa a III-a a citit coloanele și silabele cerute de învățător (exemplu: din coloana I, cuvîntul întii, silaba a II-a). Li s-a indicat elevilor din această grupă să deseneze un semafor. Grupa a IV-a, alcătuită din doi elevi, a prezentat ce a lucrat cu literele decupate. Elevii au recunoscut literele în tabelul afișat în clasă. Au citit apoi

coloanele și textul din manual. Grupele I și a II-a au prezentat: propozițiile alcătuite și povestirea, iar grupa a III-a semaforul desenat. Se precizează ce este semaforul, unde este văzut, ce arată, cum este bine să traversăm strada. Se explică cuvintele noi: ninsori, rîspintie, răbdare.

Învățătorul le-a indicat elevilor să lucreze: grupa I să citească în gînd coloanele și textul, grupa a II-a să formeze propoziții cu cele trei cuvinte date, folosind alfabetarul, grupa a III-a să formeze cu literele din alfabetar cele trei cuvinte. Pentru unii elevi se adaugă: „strada” (grup de consoane) și „semafor”. Învățătorul a verificat grupa a IV-a: citirea textului și a cuvintelor indicate și recunoașterea literelor. În cadrul lecției, momentul comun pentru elevi a fost: descrierea ilustrației, exerciții de pronunțare, în colectiv și individual, a cuvîntului „traversează” ș.a.m.d. Pentru grupele a III-a și a IV-a, activitatea de sprijin s-a continuat sub formă de joc, în ora de activitate liberă (circa 15 minute).

Prof. CONSTANTA TEODORESCU
directoarea Școlii generale nr. 143
din București

Fișele de dezvoltare

Înțelegerea textelor, începînd cu cele mai simple din abecedar și continuînd apoi cu cele cu conținut literar, mi-a impus o muncă minuțioasă de îmbogățire și precizare a vocabularului fiecărui elev. Explicarea unui număr de cuvinte care constituie „zestrea pasivă” a vocabularului elevilor a fost urmată, treptat, de activitatea de transformare a acestora în fondul activ al vocabularului. Folosirea cuvîntului în contexte diferite, nu numai sub aspectul conținutului de idei, ci și sub aspectul funcției gramaticale, a reușit să trezească încrederea în forțele proprii a acelor elevi cu un vocabular mai sărac. Descifrarea primelor texte cu caracter epic au stîrnit curiozitatea elevilor de a afla cum se rezolvă conflictul acțiunii.

Știut fiind că dezvoltarea fiecărui elev poate fi asigurată numai dacă se respectă ritmul lui de muncă, aptitudinile lui, lucrez, după încheierea activității la clasă, cu cîte unul sau doi elevi care au dificultăți în asimilarea cunoștințelor predate în ziua respectivă.

Cînd elevii au înțeles tainele cititului și scrisului, am folosit fișele de lucru ca formă de muncă individualizată. Unele dintre ele au cuprins exerciții și teme cu grad de dificultate diferit și au fost destinate numai unui anumit grup de elevi pentru a-i ajuta să progreseze. Prin astfel de fișe am urmărit formarea deprinderii de a scrie corect grupurile de litere (ce-ci, ge-gi, che-chi, ghe-ghi), de a despărți corect cuvintele în silabe, de a rezolva operații aritmetice.

Pentru elevii fără dificultăți în asimilarea cunoștințelor folosesc fișele de dezvoltare care cuprind exerciții mai dificile, a căror rezolvare necesită un efort de gîndire (rezolvarea problemelor cu două sau trei operații, compunerea unor probleme, scrierea unor compuneri, rezolvarea unor probleme sub formă de exercițiu). Astfel, dacă unei grupe de elevi i-am dat spre rezolvare exerciții de completare a unor cuvinte care conțin grupele de sunete „cs” și „gz”, înlocuite prin litere „x”, sau cuvinte care conțin chiar această

literă cu care să alcătuiască propoziții, celelalte grupe l-am cerut să alcătuiască o compunere folosind cuvinte de sprijin.

La unele lecții, de consolidare, le cer elevilor să răspundă, în scris, la una sau două întrebări. Elevilor care rezolvă mai repede această sarcină, le cer să alcătuiască cîteva propoziții cu cuvinte care conțin liniuța de unire.

Pentru însușirea corespunzătoare a cunoștințelor de către toți elevii din clasă am folosit și fișele de exerciții cu conținut comun, dar cu sarcini diferite ca grad de dificultate. Pentru consolidarea operațiilor de înmulțire și împărțire pînă la 100, fișele au conținut exerciții gradate ca dificultate, începînd cu cele simple, apoi compuse, exerciții în care lipsește un termen, cu formă literară, exerciții de creativitate.

Utilizarea fișelor de dezvoltare dinamizează lecția, imprimă elevilor un ritm mai rapid de lucru, îi obișnuiește cu munca ordonată și sistematică.

Inv. ELIZA FLORESCU
Școala generală nr. 19 din București

Foruri ale perfecționării politice, profesionale și culturale

In zilele de 28 și 29 ianuarie a.c., la București, s-au desfășurat lucrările Consfătuirii organizate de Uniunea Sindicatelor din învățământ, știință și cultură și Ministerul Educației și Învățământului cu directorii caselor corpului didactic, ai caselor universitarilor și responsabilii comisiilor județene ale sindicatelor din învățământ din întreaga țară.

Lucrările Consfătuirii au fost conduse de tovarăsa Silvia Ilie, președinta Uniunii Sindicatelor din învățământ, știință și cultură. A fost, de asemenea, prezentă și a ținut o expunere tovarăsa Maria Stănescu, adjunct al ministrului educației și învățământului. În intervențiile lor, participanții la dezbateri au abordat complexe probleme ale activității caselor corpului didactic, ale caselor universitarilor, ale comisiilor județene ale sindicatelor din învățământ, au prezentat experiența acumulată, realizările dobândite și lipsurile care mai persistă în activitatea acestora, au formulat opinii cu privire la căile de perfecționare a muncii lor.

Una dintre principalele direcții asupra cărora s-au concentrat dezbaterile a fost contribuția caselor corpului didactic la perfecționarea pregătirii politice, de specialitate și pedagogică a educatoarelor, învățătorilor și profesorilor. S-au făcut astfel referiri la conferințele, cursurile, sesiunile de comunicări științifice, simpozioanele și schimburile de experiență organizate de casele corpului didactic, la calitatea expunerilor, la modul de recrutare a conferențierilor, la sprijinul acordat de către cabinetele județene de partid, pentru activitatea ideologică, caselor corpului didactic.

Un loc important în cadrul lucrărilor consfătuirii l-a ocupat schimbul de experiență privind participarea caselor corpului didactic la organizarea Festivalului național „Cîntarea României”. S-a subliniat, totodată, necesitatea unei bune colaborări a caselor corpului didactic cu casele universitarilor care, în traducerea în viață a menirii lor, pot să-și acorde un sprijin reciproc.

Firește, participanții la dezbateri au abordat, în același timp, și numeroase aspecte privind problemele actuale ale învățământului. Între acestea, primul loc l-au ocupat problemele pedagogice metodice, psihologice și de organizare a procesului de învățământ în condițiile desfășurării practicii în perioade compacte și continue, precum și integrarea celorlalte activități metodice și de perfecționare organizate de școli,

inspectoratele școlare, societățile științifice și institutele de perfecționare în activitatea caselor corpului didactic, organizarea „zilei metodice”, cu respectarea cerințelor învățământului etc.

Cu deosebit interes a fost primit de participanții la dezbaterile acestei consfătuirii și proiectul noului „Regulament de organizare și funcționare a caselor corpului didactic”. În discuțiile ample care s-au purtat pe marginea acestei lucrări, vorbitorii au făcut numeroase observații, sugestii și propuneri menite să asigure elaborarea unui instrument juridic de reală eficiență.

De reală oportunitate s-a dovedit prezența la consfătuire a directorilor Bibliotecii centrale pedagogice (Alfred Lauterman) și Bibliotecii centrale universitare (Ion Stoica) care au expus în fața celor prezenți largile posibilități ale acestor instituții de a veni în sprijinul activității de informare și documentare a caselor corpului didactic.

În expunerea sa, prof. Maria Stănescu a prezentat câteva dintre principalele preocupări actuale ale Ministerului Educației și Învățământului, în lumina sarcinilor din Programul de măsură pentru aplicarea hotărârilor Congresului al XI-lea al partidului și ale Congresului educației politice și al culturii socialiste în domeniul muncii ideologice, politice și cultural-educative. Subliniind că în momentul de față școala este chemată să asigure tinerilor o cultură fundamentală științifi-

că, ideologică și profesională, aceasta realizându-se atât prin activitatea didactică cât și prin celelalte acțiuni extrașcolare, patriotice și obștești, vorbitoarea a atras atenția asupra necesității de a se realiza un echilibru — atât în formarea științifică și culturală cât și în cea tehnică și practică a tineretului — între ceea ce înseamnă instrucție și educație, între pregătirea de cultură generală și pregătirea de specialitate. Această izvorind și din comandamente speciale, acelea de a da tineretului o cultură dinamică, legată de viață, de producție, de schimbările social-economice din patria noastră. În continuare, tovarăsa Maria Stănescu s-a oprit asupra celor două mari direcții de dezvoltare a învățământului românesc contemporan: educarea tineretului prin muncă și pentru muncă, integrarea învățământului cu cercetarea și producția și ridicarea conștiinței socialiste a tineretului.

Luînd cuvîntul, la încheierea lucrărilor Consfătuirii, prof. Silvia Ilie a apreciat contribuția participanților la dezbateri, la îmbunătățirea activității caselor corpului didactic, a caselor universitarilor, a comisiilor județene ale sindicatelor din învățământ. Subliniind realizările caselor corpului didactic și ale caselor universitarilor în lumina hotărârilor Congresului al XI-lea al partidului și ale Congresului educației politice și al culturii socialiste, în lumina Programului de măsură ideologice, vorbitoarea a pus accentul pe contribuția lor la perfecționarea politică și profesională a cadrelor didactice. O atenție deosebită va trebui acordată în viitor — în activitatea caselor corpului didactic — muncii cu conținut politic, muncă în care va fi solicitat, mai cu seamă, sprijinul comitetelor județene de partid. Totodată se simte nevoia unei mai largi documentări și informări a cadrelor didactice. Oriunde s-ar afla educatorii, învățătorii sau profesorii, într-o specialitate sau alta, riscă să fie depășiți de vreme dacă nu studiază, nu se documentează neîncetat. Sarcina asigurării documentării revine școlii, fiecărui educator în parte. Dar aceasta este, în același timp, și o sarcină a or-

ganizației de sindicat. Uniunea Sindicatelor din învățământ, știință și cultură împreună cu Ministerul Educației și Învățământului, fac în momentul de față eforturi pentru extinderea posibilităților de documentare ale caselor corpului didactic și bibliotecilor școlare.

În ceea ce privește activitatea cultural-educativă, există o multitudine de forme, unele mai vechi care s-au consolidat, altele mai noi care abia acum prind viață. Pentru asigurarea succesului lor, este necesar să existe o strînsă colaborare între organizațiile sindicatelor din învățământ, casele corpului didactic și casele universitarilor, astfel încît să fie promovate acelea care sînt cu adevărat eficiente și utile.

Uniunea Sindicatelor din învățământ, știință și cultură și-a propus să realizeze, în cadrul Festivalului național „Cîntarea României”, o prezență largă a cadrelor didactice, rezultate bune în activitatea la catedră, în susținerea activităților educative cultural-artistice și științifice ale elevilor, precum și ale celorlalți oameni ai muncii în propria lor activitate științifică și culturală.

Firește, în acest sens, trebuie să răspundem cerinței formulate de tovarășul Nicolae Ceaușescu, secretarul general al partidului, ca, într-adevăr, Festivalul „Cîntarea României” să fie o manifestare a muncii și a creației libere a popoului nostru stăpîn pe destinele sale, care își făurește în mod conștient viitorul luminos — comunismul. Este, totodată, necesar — arăta tovarășa Silvia Ilie — un efort mai susținut și o mai largă prezență — de la conceperea și pînă la realizarea tuturor acțiunilor — a reprezentanților organizațiilor sindicatelor din învățământ în activitatea caselor corpului didactic și a caselor universitarilor — începînd cu elaborarea programului de activități — astfel, încît, acestea să-și atingă pe deplin scopul pentru care au fost create.

Consfătuirea, prin expunerile care au fost prezentate, prin dezbaterile asupra proiectului regulamentului de funcționare a caselor corpului didactic, prin trecerea în revistă a principalelor sarcini ce revin în această etapă învățământului românesc, a constituit o acțiune menită să contribuie la perfecționarea conținutului politico-ideologic al acestor importante instituții ale școlii românești, la creșterea rolului lor metodic și de generalizare a experienței valoroase a cadrelor didactice.

OCTAVIAN BUZESCU

„CONSTITUȚIA REPUBLICII SOCIALISTE ROMÂNIA. NOȚIUNI DESPRE STAT ȘI DREPT”

Tematică orientativă în sprijinul profesorilor care predau această disciplină în clasa a VII-a

— Tema a VI-a : „Drepturile și îndatoririle fundamentale ale cetățenilor Republicii Socialiste România” (continuare din nr. 175 din 17 ianuarie 1977).

E. OCROTIREA DE CĂTRE STAT A FAMILIEI

Noțiunea de familie și trăsăturile caracteristice ale familiei socialiste. Necesitatea ocrotirii și sprijinirii familiei socialiste, datorită funcțiilor pe care le îndeplinește (de reproducere și creștere a populației țării; de a-i crește și educa pe copii; funcția economică ce constă în sprijinul reciproc material al membrilor familiei și ducerea unei gospodării în comun). Codul eticii socialiste despre familia socialistă și îndatoririle față de aceasta. Relațiile de familie sînt reglementate de Codul familiei și alte acte normative complementare. La baza Codului familiei se găsesc anumite principii: ocrotirea deosebită a copiilor; sprijinul căsătoriei și familiei de către stat; egalitatea dintre bărbat și femeie; sprijinul material și moral reciproc al membrilor familiei; căsătoria liber consimțită; monogamia căsătoriei. Relațiile de familie exprimă imbinarea relațiilor sociale cu cele personale, dînd expresie, deci, atât interesului general, cât și celui personal. În relațiile de familie, aspectul principal îl prezintă relațiile nepatrimoniale, personale, și nu cele patrimoniale. La baza familiei se găsește căsătoria. Condițiile pentru încheierea acesteia (de fond, inclusiv impedimentele la căsătorie și cele de formă). Acestea sînt prevăzute de Art. 2—28 din Codul familiei. Se va insista asupra

spiritului de răspundere cu care trebuie încheiate căsătoriile, care decurge din rolul și funcțiile familiei socialiste. Rolul reglementării legale privind combaterea atitudinilor urșurice față de familie și căsătorie. Efectele căsătoriei privind relațiile dintre soți și cele privind relațiile dintre părinți și copii. Comunitatea de bunuri a soților, mai ales sub aspectul imbinării intereselor soților în cadrul familiei. Combaterea fenomenului de destrămarea a familiei (divorțului). Relațiile dintre părinți și copii trebuie analizate sub aspectul stabilirii filiației (a maternității și a paternității) și al drepturilor și obligațiilor reciproce dintre părinți și copii. Ocrotirea copiilor se realizează, în principal, prin părinți (ocrotirea părintească) și tutelă. Principiile ocrotirii părintești (în interesul copilului; separarea patrimonială a intereselor acestora, adică desființarea dreptului de folosință legală). Pe primul plan sînt îndatoririle părinților, și nu drepturile lor față de copii; egalitatea dintre soți; egalitatea dintre copil din căsătorie și cel din afara acesteia. Enumerarea drepturilor și îndatoririlor părintești, cu deosebire creșterea și educarea copiilor, inclusiv învățătura acestora. Obligațiile copiilor față de părinți și familie de a da ascultare părinților, de a-și aduce contribuția pe măsura posibilităților lor la ducerea sarcinilor familiei, de a învăța și de a se pregăti pentru viață. Educația prin muncă și pentru muncă. Colaborarea dintre școală și familie în

pregătirea elevilor. Consiliile județene și Comitetele de părinți. Ocrotirea anumitor categorii de minori (legea nr. 3/1970). Se vor avea în vedere, mai ales, formele de ocrotire prevăzute de această lege. Comisiile pentru ocrotirea minorilor.

F. ÎNDATORIREA DE ONOARE, A FIECĂRUI CETĂȚEAN, DE A APĂRA PATRIA

Principiile înscrise în legea privind organizarea apărării naționale a R.S.R. Semnificația jurămîntului de credință față de patrie depus de militari și de către cei încadrați în aparatul de stat.

Apărarea patriei este una dintre datoriile fundamentale ale cetățenilor, prevăzută în art. 41 din Constituție. Sensul profund al acestei îndatoriri trebuie explicat pornind de la noțiunea de patrie în concepția marxism-leninismului înțeleasă ca mediu economic, social, spiritual edificat pe un anumit teritoriu, în care fiecare popor trăiește, muncește și își desfășoară lupta pentru progres social și național. Teritoriul țării noastre cu întregul patrimoniu material și spiritual creat pe el. (A se vedea orice manual de socialism științific, de exemplu manualul universitar apărut în 1973 în Editura didactică și pedagogică).

Pentru explicarea principiilor înscrise în legea apărării naționale se pornește de la dispozițiile legii 14/1972, îndeosebi de la titlul III.

Se poate consulta în același scop broșura „Îndrumar juridic privind apărarea națională”, de col. de justiție Ioan Stoica, apărută în 1973 în Editura militară.

În legătură cu semnificația jurămîntului militar se folosește ca punct de plecare textul jurămîntului militar prevăzut în legea nr. 14/1972, art. 35.

Cu privire la jurămîntul de credință depus de cetățenii care lucrează în cadrul aparatului de stat, a se vedea dispozițiile legii nr. 1 din 11 martie 1975. Jurămîntul trebuie înțeles ca angajament solemn al celor care lucrează în aparatul de stat. Semnificația sa constă în sporirea sentimentului responsabilității sociale față de interesele popoului în slujba căruia se află toți cei care lucrează în aparatul de stat.

G. DATORIA FIECĂRUI CETĂȚEAN DE A APĂRA SECRETUL DE STAT, EXPRESIE A VIGILENȚEI REVOLUȚIONARE

Trebuie explicată ca aspect particular al onora dintre îndatoririle fundamentale (de a apăra patria, neaducînd prejudicii capacității de apărare a statului, de respecta legile, de a contribui la întărirea și dezvoltarea orînduirii socialiste).

Această datorie este caracterizată ca o îndatorire patriotică și o obligație de onoare a tuturor cetățenilor țării noastre, în art. 1 din Legea nr. 23 din 17 dec. 1971 privind apărarea secretului de stat în R. S. România.

Semnificația îndatoririi și necesitatea apărării secretului de stat rezultă din examinarea conținutului H.C.M. nr. 19 din 14 ianuarie 1972 privind unele măsuri în legătură cu apărarea secretului de stat.

Se va sublinia ideea că divulgarea ori neglijența în păstrarea secretului de stat, îndeosebi a datelor, documentelor și informațiilor cu caracter economic ar putea conduce la folosirea acestora împotriva intereselor economice ale țării noastre în domeniul relațiilor economice internaționale.

H. ÎNDATORIREA CETĂȚENEASCĂ DE A RESPECTA ORDINEA PUBLICĂ

Se va sublinia necesitatea respectării ordinii publice, adică a desfășurării raporturilor dintre oameni în conformitate cu normele moralei socialiste și ale dreptului socialist. Întreaga conștiință a oamenilor trebuie să se conformeze normelor de conviețuire admise și impuse prin mijloace morale ori juridice: în familie, pe stradă, la școală și în genere la locul de muncă, în localuri publice, în spații publice, în societate în înteles larg.

Necesitatea respectării normelor de conviețuire socială este așa de puternică încît nerespectarea lor atrage răspunderea celor care săvîrșesc abateri, o răspundere contravențională ori chiar penală. Răspunderea contravențională este prevăzută în Decretul nr. 153 din 24 martie 1974. (În preambul și în analiza conținutului în special art. 1—3).

Educația în confruntare cu munca productivă

Imensa hală, bine dotată și amenajată, de la parterul clădirii noi a atelierelor, aparținând Liceului industrial nr. 1 din Drobeta-Turnu Severin, e prevăzută cu două linii tehnologice (mașini-utilaje și prelucrări prin aschiere) care permit o instruire practică reală și complexă: probe de funcționare, demonstrații și lucrări de reparații-intreținere, pe o coloană, producție efectivă pe cealaltă.

De câteva luni, de când se aplică instruirea practică în perioade compacte și continue, s-a creat aici o ambianță similară celei din întreprinderea tutelară, Șantierul naval. Elevii au acum posibilitatea să-și ducă la bun sfârșit lucrarea începută. Maistrul-instructor Dumitru Golopența mă informează și asupra unui alt avantaj: a crescut varietația lucrărilor; la sfârșitul săptămânii în care îi vizitez, elevii cu care stau de vorbă se mândresc cu executarea mai multor categorii de reperi: flanșe pentru instalații-nave, înșurubări DN 10, 15, 20, iar pentru întreprinderea de industrie locală un mare număr de tiranți, tije filetate la ambele capete. Au demontat în întregime (în scopuri didactice) și au reparat, cu foarte proprii, un strung. „Ceea ce mă preocupă, în primul rând — îmi spune maestrul-instructor — este să creez elevilor mei o atmosferă autentică de muncă”. Fac legătura între cuvintele maestrului-instructor și cele ale profesorului Mihai Sbrănuș, directorul adjunct al liceului, care-mi spune, în drum spre atelier: „Am convingerea că munca educă prin sine”.

Cu gândul la obligațiile de mare răspundere ale maestrului-instructor, mă apropiez de un strung, pe care-l minuiștesc, cu atenție și vădită pricepere, unul din elevii Ștefan Maican, anul IV B.

Ștefan Maican îmi prezintă atelierul, starea utilajelor, volumul comenzilor și stadiul de realizare a planului. Îmi comunic observațiile sale cu privire la nerespectarea unor norme de protecție a muncii, în timpul lucrului, de către unii colegi care „peșemea” se grabesc.

Intr-un grup de elevi îl întilnesc pe secretarul organizației U.T.C. a Grupului școlar, Alexandru Robete, elev în anul IV D, la Liceul industrial. Îl întreb dacă

instruirea practică în perioade compacte și continue a determinat, în colectivul din care face parte, schimbări de atitudine din partea elevilor.

— Consider că da. Avem colegi, cu rezultate bune la învățătură, pe care pur și simplu munca nu-i atrăgea. Unii chiar o disprețuiau. Dar, o zi-două pe săptămână, o „suportau”. Acum lucrurile s-au mai schimbat. Faptul că pînă la sfârșitul săptămânii din mîinile lor iese o piesă, un reper și asta „prin muncă”, îi împiedică s-o mai privească astfel. Pentru elevii mai slabi la învățătură este o adevărată șansă. Credeți-mă, mulți dintre ei s-au „reabilitat” deja, în ochii celorlalți, dovedind pricepere și performanțe, adesea surprinzătoare. În propriii lor ochi, cred că i-a ridicat dobîndirea unui sentiment al utilității.

În drum către Liceul „Traian”, Inginerul Mihai Pirjol, inspector de specialitate la Inspectoratul școlar județean Mehedintși, îmi vorbește despre maestrul-instructor Florin Duna.

— Închipuiți-vă un maestru-instructor care se prezintă, în preajma examenului de definitivare din acest an, la directorul șantierului naval, cu aprobare de la inspectoratul școlar, să-i permită o angajare de două săptămîni (din concediul de odihnă) la serviciul tehnologic, în atelierul S.D.V.

La Liceul „Traian” comunic profesorului Ovidiu Vișan, directorul liceului, că vreau să-l cunosc pe maestrul-instructor Duna. Florin Duna îmi prezintă atelierul.

— Aici, unde stăm de vorbă, e o anexă, în care vom plasa un punct documentar, dacă vreți, o bibliotecă tehnică. În vara lui '75, pe cînd se lucra la atelier, ca să nu mă mulțumesc cu un atelier necorespunzător, executat după un proiect „tip” care nu respecta normele departamentale de protecție a muncii, am cerut aprobarea inspectoratului școlar și a direcției să particip, cu o grupă de 12 elevi, la o „construcție” complementară. Lucrînd în același ritm cu constructorii (din demolările care se făceau în oraș am obținut 15 000 cărămizi și 130 dale), am ridicat aceste două anexe: punctul documentar, în care ne aflăm, și o anexă

pentru sudură (o deficiență a atelierelor școlare „tip” este că nu admit spațiu pentru sudură; or, se știe, razele ultraviolete emanate în timpul sudurii atacă organismul, iar gazele eliberate pot provoca silicoză).

În momentul de față, atelierul principal are o linie tehnologică de mașin-unelte; pe o coloană trasaș, mașina de găurit, polizorul electric, dublu și un strung paralel orizontal; pe cealaltă, ajustaj (bancuri de lăcătușerie). A doua linie tehnologică va fi una (plasată în anexă) de îndreptare. Aici va fi loc pentru montare, sudură, sculărie. Observ grija pentru condițiile de sănătate în care lucrează elevii: o lumină naturală foarte bună, ventilație naturală, confort fonoc, o nicovală montată pe butuci de lemn.

Profitînd de un relativ „gol de producție” (cauzat de lipsa comenzilor) maestrul a propus, în această săptămînă, echipei sale de elevi, să execute bancuri noi, de înălțimi variabile: grupa este alcătuită din băieții de anul IV și fete de anul I, iar fetele se plîng că menchinele sînt prea sus.

În orașul Orșova, am întilnit un model de relație școală-unitate patronatoare. Liceul „Ștefan Plavăț” este patronat de către Șantierul naval. Utilaje cu un grad de uzură redus au fost transferate, de la Șantierul naval, în atelierul liceului, unde elevii anilor I—III execută comenzi pentru Șantierul naval și întreprinderea de industrie locală. Băieții din anul IV beneficiază de instruire practică direct în atelierul Șantierului naval, în funcție de opțiunile profesionale: lăcătușii mecanici și de întreținere, strungari, sudori, motoristi. La secția electrică (întreținere) poate fi întilnită și o grupă de douăsprezece fete, care bobineză electromotoare pentru vapoare. (Altă grupă de fete bobineză electromotoare și transformatoare de sudură la secția mixtă de industrie locală). Băieții repartizați la secția mecanică-motoare a Șantierului naval sînt mîndri de a fi contribuit la efectuarea reparațiilor pe nava „Mehedintși”. În timp ce grupa de „electricieni-întreținere” s-a ocupat de montarea aparatului electric pe draga maritimă „Orșova”.

Profesoara Camelia Mărculescu, dirigintă la anul IV B, ne relatează că, vizitîndu-și de mai multe ori elevii la Șantierul naval, și-a dat seama de un adevăr: „în confruntarea directă cu munca, elevii mei ajung să se cunoască pe sine. Se reinforcă la cursuri mai încredințate și mai serioși”. Temeiuri care o îndreptătesc

să creadă că, din viitorii absolvenți, nici unul nu va evita munca, integrarea în producție. Exemplele, în orice caz, nu le-ar lipsi! Din promoțiile de absolvenți ai anilor 1975 și 1976, peste șazecei de tineri s-au angajat la Șantierul naval, majoritatea în secțiile în care, ca elevi ai Liceului „Ștefan Plavăț”, efectuaseră practica productivă.

În școală, îmi spune directorul adjunct al liceului, prof. Ion Chirvase, facem tot ce ne stă în putință pentru a îndruma elevii către producție. Pentru anul viitor, unele dintre atelierelor școlii se vor reprofila, în funcție de necesitățile Șantierului naval și ale întreprinderii de industrie locală. Astfel, cunoscute fiind solicitările Șantierului naval pentru meseria de electrician, un atelier de timplărie și unul de croitorie se vor transforma în ateliere de electrotehnică. Intrucît la întreprinderea de industrie locală va intra în funcțiune o secție de mecanică fină, în care va fi nevoie de muncitori calificați, în liceu va lua ființă un atelier de mecanică fină.

Edificatoare sînt discuțiile pe care le-am avut, la Șantierul naval, cu unii dintre absolvenții Liceului „Ștefan Plavăț”, actualmente muncitori calificați sau în curs de calificare.

Sabin Păunescu, după eșecul la admitere în facultate, s-a angajat, tributur unor prejudecăți, ca funcționar. Munca respectivă nu l-a atras, și-a dat seama că nu-i aduce nici un fel de calificare. S-a hotărît să apeleze la meseria de electrician învățată în liceu, la practica efectuată în Șantierul naval. A fost angajat, de îndată, ca muncitor calificat, cu treapta I bază. Cu puterile descoperite la Șantierul naval, Sabin Păunescu depășește planul, situîndu-se printre muncitorii fruntași; cu aceleași puteri citește și învață după-amiezile; puterile descoperite aici l-au maturizat.

Mariana Milu, fiica secretarului organizației de bază, a fost adusă de tatăl ei (lăcătuș constructor naval) la Șantier. Lucrează ca lăcătuș mecanic, în atelierul mecano-energetic. Cu Mariana alături lucrează treisprezece absolvenți de liceu. Munca nu li se pare grea, au îndrăgît-o. Și sînt gata s-o recomande colegilor mai mici, în căutare de drum. Dacă cineva, cum ar fi un diriginte, un secretar U.T.C., ori un grup de elevi de la Liceul „Ștefan Plavăț” ar avea ideea să-i invite, și pe ei (cum au invitat studenții!) la un „dialog între generații”. Pe cei peste șazecei de absolvenți care, aici, în fabrică, „și-au cunoscut puterile”.

DRAGOMIR MAGDIN

Telescoala — o școală la distanță?

Dezbaterile cu privire la rolul televiziunii în procesul de învățămînt au depășit de mult stadiul confruntărilor de opinii pro sau contra. Sîntem în faza în care televiziunea, cucerindu-și o poziție incontestabilă în ansamblul tehnologiei educaționale, greutățile discuțiilor cade asupra ideii: în ce forme și condiții se realizează o integrare efectivă a televiziunii în procesul de instruire, cînd investiția de mijloace spirituale și materiale pe care le presupune televiziunea școlară dobîndește eficiență maximă, cînd și cum o anume emisiune oferă randamentul dorit?

Aceasta presupune o abordare științifică a problemei televiziunii școlare, începînd cu faza de concepție, de elaborare tematică, de stabilire a modalităților „telegenice” ale fiecărei teme și fiecărui subiect și terminînd cu faza, la fel de importantă, a recepției emisiunilor televizate. Căci o emisiune, oricît de valoroasă va fi ea, dacă e lansată în eter, la întimplare, prezintă o investiție cu eficiență aproape minimă.

Am ales, pentru exemplificare, emisiunile Telescoala ale unei săptămîni obișnuite din programul posturilor noastre de televiziune. Deci, săptămîna 31 ianuarie — 5 februarie a anului curent. Luni. Ce s-a întimplat în școală? Ce procent de elevi au fost stimulați — în mod organizat — să urmărească emisiunile de la ora 16, cu durata de 10 minute fiecare, pe parcursul unei jumătăți de oră? Ce efect au avut aceste emisiuni asupra formației și informației elevilor? În ce măsură au fost ele folosite ca auxiliari de către profesor? În consecință: cum și cu ce operativitate sondează televiziunea impresiile născute de imaginile apărute pe micul ecran? Una din metodele sale cele mai răspîndite este legătura cu școlile asociate. Cînd televiziunea urmărește să cuprindă un număr mai mare de asemenea școli, efectul nu poate fi decît pozitiv.

Creдем însă că efortul acesta trebuie să fie bilateral: nu numai realizatorii emisiunilor telescoala, ci și profesorii, în totalitate, au datoria de a colabora sistematic cu cei dinții, de a li se adresa, devenind parteneri egali ai acestei întreprinderi în beneficiul elevilor. Majoritatea profesorilor interpelați, de pildă, ne-au semnalat — ca pe o deficiență — nonconcordanța frecventă a emisiu-

nilor Telescoala cu lecțiile prevăzute de programa școlară și de propriile lor planificări calendaristice.

Considerăm că nimeni nu împiedică o anumită decalare față de programa inițială — dacă profesorul cunoaște dinainte programul și popularizează titlurile emisiunilor printre elevii săi, pentru a face ca emisiunea să cadă exact acolo unde are nevoie de ea. Mai potrivit este, poate, să ne întrebăm dacă înregistrarea de două ori a emisiunilor este suficientă, deoarece decalarea în timp a emisiunilor ar permite unui număr și mai mare de elevi, de la o săptămînă la alta, să urmărească emisiunile care li interesează. Și, în al doilea rînd: nimic nu împiedică pe educatorii noștri să-și determine elevii să urmărească ei înșiși, acasă, în timpul lor liber, emisiunile utile pregătirii lor care ies din raza orarului școlii.

Dacă una din tendințele manifestate de televiziunea școlară în ultimul timp — sesizabile și în programul săptămîinii amintite — este modificarea ponderii emisiunilor către școala primară (și pentru preșcolari), date fiind motivația afectivă a învățării la aceste vîrste, receptivitatea mai mare a școlărilor mici față de imaginile în mișcare, în emisiunile destinate claselor de liceu se pune accentul pe vizualizarea proceselor științifice specifice diferitelor discipline.

Aceasta este de fapt și cea de a treia tendință și preocupare valoroasă a televiziunii școlare: creșterea ponderii emisiunilor sale de cultură tehnologică variată — mai ales pentru că, în ultimul timp, televiziunea e chemată să răspundă și nevoilor de informare ale altor categorii de telespectatori: tinerii muncitori din învățămîntul seral și fără frecvență, care au drepturi egale de a beneficia de acest mijloc de masă în dezvoltarea pregătirii lor profesional-culturale.

Fie televiziune școlară integrată, fie televiziune în circuit închis, fie teleanciclopedie școlară, Telescoala va trebui să însemne tot mai mult ceea ce exprimăm, de fapt, semantic: o școală la distanță. Și nu... distanță față de școală.

DOINA STERESCU

Promovarea autoconducerii pionierești

Acționînd constant pentru realizarea sarcinilor trasate de tovarășul Nicolae Ceaușescu „Unitățile și detașamentele de pionieri vor trebui să devină centre active de educare comunistă, de formare a caracterului și personalității copiilor, de dezvoltare în rîndul acestora a spiritului muncii și conducerii co-

lective, a simțului de răspundere față de colectiv, de problemele obștești, a spiritului de disciplină și organizare”, în unitatea de pionieri a Liceului „George Enescu” din Sinaia s-au obținut rezultate frumoase în antrenarea pionierilor la organizarea și conducerea propriilor activități. În calitate de comandant-instructor de unitate, am înțeles, încă de la începutul acestei activități, că și în munca cu pionierii trebuie să se pornească de la principiul clasic, dar mereu modern, al respectării particularităților de vîrstă și individuale ale pionierilor din activ, pe care trebuie să-i învățăm să conducă. De aceea, într-un fel se lucrează cu pionierii mici și foarte mici, în alt fel cu cei de vîrstă mijlocie sau mare. Cu cei mici aplicăm încă multe din aspectele conducerii de către adulți, cu cei din clasele IV—V împletim conducerea cu autoconducerea, iar la cei mari putem vorbi cu siguranță de „autoconducere”.

Respectînd acest principiu, am acordat pionierilor o încredere deplină în posibilitățile lor de a opta, de a decide, de a pregăti acțiunile, de a le desfășura.

O altă cerință pe care am respectat-o în aplicarea autoconducerii în munca cu activul pionieresc a fost aceea a stabilirii unui alt raport profesor-elev față de cel întilnit în procesul de instruire. Afectiunea dintre pionieri și comandant-instructor se obiectivează într-o sferă largă de acțiuni reciproce. Prin „activul pionieresc” noi nu am

înțeles numai pionierii aleși în comandanțe, cu sarcini încredințate, decît pe o perioadă mai lungă, ci, treptat, în legătură cu etapa de muncă în care ne aflăm, cu sarcinile curente ale unității și detașamentelor, am cuprins în activitatea de conducere și alți pionieri, lărgind astfel simțitor activul pionieresc și ajungînd la o largă democratizare a conducerii.

În vederea unor acțiuni reușite cu activul pionieresc, este important și modul în care stabilim și acordăm sarcinile pionierești. Este unanim recunoscută dorința multor pionieri de a face ceva important, de a îndeplini o sarcină și de a li se conferi prin aceasta un statut aparte în grupul din care fac parte. Dar, pentru aceasta, este necesar ca pionierul să simtă că sarcina nu-i vine de la comandantul-instructor, ci din partea grupului, pentru ca ea să fie îndeplinită în numele grupului și pentru grup. Apoi, încredințarea unei sarcini să nu se facă în fugă, la întimplare, ci cu o anumită solemnitate, într-un cadru adecvat, într-o dezbateră colectivă.

O altă cerință în aplicarea autoconducerii pionierești o constituie și analiza îndeplinirii sarcinilor, a stadiului în care se află rezolvarea lor. Aceasta pentru a-i face pe pionieri să se simtă controlați, supravegheați și, în acest fel, să se pregătească pentru viitoarele lor responsabilități față de societate, pentru a-i ajuta să îndrepte anumite greșeli și pentru a vedea dacă sarcinile încredințate sînt pe măsura posibilităților lor.

Autoconducerea este strîns legată de condițiile specifice în care lucrează fiecare comandant-instructor, de structura sa psihică, de pregătirea sa profesională și pedagogică. Ea reprezintă o strategie proprie, dobîndită pe calea căutărilor colective și individuale, elaborată în folosul pionieriei, al educației în general. De aceea, materialul de față nu și-a propus să dea rețete, ci să sugereze colegilor, comandanți-instructori de unități, cîteva idei.

Prof. MARIA DĂNICIUC
comandant-instructor de unitate
Liceul „George Enescu” din Sinaia

În preajma noului itinerar al președintelui NICOLAE CEAUȘESCU pe continentul african, sub semnul prieteniei, colaborării, solidarității

PENTRU O VIAȚĂ LIBERĂ ȘI PROSPERĂ

În ultimele decenii — mai precis din 1960, „anul african” cum a rămas acesta în istorie pentru că, atunci, pe harta țărilor independente ale lumii, Africa a înscris numele a nu mai puțin de 17 state — viața acestui continent a cunoscut un vast și efervescent proces innoitor. În ciuda diversității condițiilor concrete și a nivelelor de dezvoltare extrem de diferite pe care le prezintă țărilor Africii, se pot distinge, la cele mai multe dintre ele, pași mari și siguri pe calea dezvoltării economico-sociale, a unei existențe libere și prospere.

România a salutat cu bucurie năzuințele de progres și bunăstare ale popoarelor acestui continent, eforturile lor pentru construirea unei vieți demne, mai bune și mai drepte. „Ca țară socialistă și ca țară în curs de dezvoltare — spunea tovarășul Nicolae Ceaușescu — România este legată de aceste țări prin aspirații comune spre progres și prosperitate, prin lupta pentru abolirea vechii politici de inegalitate, pentru promovarea unor relații noi, de egalitate între state”.

Ca note dominante ale țărilor africane care și-au dobândit independența sînt — alături de măsurile pentru dezvoltarea economiei — strădaniile de a lichida analfabetismul, de a ridica nivelul de pregătire școlară al maselor, de a crea cadre naționale de specialiști pentru toate domeniile vieții economico-sociale în plină dezvoltare. Dăm mai jos câteva date privind preocupările pentru răspîndirea științei de carte, pentru instruirea tinerilor generații și pregătirea forței de muncă din țările care constituie itinerarul african, din această etapă, al șefului statului român, tovarășul Nicolae Ceaușescu.

REPUBLICA ISLAMICĂ MAURITANIA

Țară a deșerturilor întinse, cu o populație formată în principal din păstori, Mauritania (1 030 700 kmp ; 1 320 000 locuitori) desfășoară o activitate amplă și tenace pentru lichidarea grelei moșteniri a trecutului său colonial. În pofida asperităților reliefului și climatei, a instabilității și peregrinărilor populației, sînt depuse eforturi pentru ridicarea nivelului agriculturii și modernizarea ei, pentru crearea unei industrii proprii, pentru ridicarea nivelului cultural și de instrucție al maselor. Ca urmare, în perioada actualului cincinal (1976—1980), sînt prevăzute investiții în valoare de 33,2 miliarde ouguiya, realizarea unor importante obiective industrial-agrare, dar și de învățămînt și cultură. Au fost luate măsuri pentru dezvoltarea școlii de toate gradele (în 1971, s-a deschis, în capitala țării, prima instituție de învățămînt superior-pedagogic) și pentru lărgirea rețelei școlare, dată fiind nevoia de cadre

naționale (pînă în 1981, vor fi create 40 000 de noi locuri de muncă), precum și faptul că 40 la sută din populație este în vîrstă de sub 15 ani. O atenție deosebită se acordă introducerii în școală a limbii mauritane, ceea ce va facilita accesul la carte și șansele de reușită școlară a copiilor proveniți din păturile largi.

REPUBLICA SENEGAL

Programul dezvoltării socio-economice a Senegalului (196 192 kmp ; 4 140 000 locuitori), stabilit încă din 1959, deci în ajunul dobîndirii independenței statului, propune poporului măsuri ample pentru lichidarea stării de subdezvoltare moștenită din perioada colonială și realizarea, în perspectiva anului 2000, a „societății industriale”. Aceste aspirații, însoțite de o muncă susținută pentru dezvoltarea și diversificarea agriculturii (80 la sută din populație lucrează în acest sector), pentru înfăptuirea industrializării, se aliniază eforturilor pentru dezvoltarea în continuare a culturii, educației, învățămîntului, artelor. Atenția specială ce se acordă în Senegal acestor

compartimente ale activității umane este legată nu numai de personalitatea președintelui Léopold Sédar Senghor, apreciat scriitor și om de cultură, de tradițiile culturale foarte vechi și bogate ale poporului senegalez, dar și de necesitățile prezente și viitoare de pregătire a celor ce muncesc în agricultură și industria în plină dezvoltare. Populația, care, la începutul acestui deceniu era formată, în proporție de 90 la sută, din neștiutori de carte, are la dispoziție o rețea în creștere de școli primare, liceale, superioare, statul alocînd pentru educație și formarea cadrelor naționale nu mai puțin de 25 la sută din buget. Anual, învățămîntul elementar și liceal este frecventat de sute de mii de tineri.

În contextul măsurilor de „senegalizare a cadrelor” un loc aparte îl ocupă învățămîntul superior. Universitatea din Dakar, una dintre cele mai mari de pe continentul african, pregătește anual peste 6 000 de studenți. Alături de această universitate a fost înființat un institut politehnic. De asemenea, se construiește o a doua universitate și alte instituții de învățămînt superior, astfel profilate încît să dea economiei și culturii senegaleze cadre pregătite conform trebuințelor reale ale acestei țări.

REPUBLICA FEDERALĂ NIGERIA

Una dintre țările vestafricane care a avut de înfruntat greutăți enorme din cauza sechelelor colonialismului — înapoierea economică, tribalismul și corupția — Nigeria (923 769 kmp ; 62 930 000 locuitori) face astăzi pași siguri către schimbări pozitive. În domeniul învățămîntului, realizările vor fi facilitate de fondurile însemnate pe care statul le alocă școlii din bugetul național. Ele vor reprezenta, în următorii ani, 11,5 la sută din acest buget, permițînd dezvoltarea școlii de toate gradele și gratuitatea învățămîntului primar. Pentru pregătirea de nivel superior a cadrelor, se prevede ca, pînă în anul 1980, numărul studenților să ajungă la 53 000 (de la 17 500 cîți erau în 1972), care vor învăța în nu mai puțin de zece universități.

REPUBLICA GHANA

„Principala noastră preocupare — sublinia generalul Ignatius Kutu Acheampong, șeful statului, cu prilejul unui interviu privind obiectivele prioritare ale muncii și dezvoltării în Ghana independentă — este dezvoltarea economică a țării”. În

această perspectivă, planurile de dezvoltare ale Republicii Ghana (238 537 kmp ; circa 10 000 000 locuitori), prevăd măsuri concrete pentru modernizarea și diversificarea agriculturii, precum și pentru crearea unei industrii naționale — prin valorificarea la maximum a propriilor resurse umane și materiale. Ca și în alte țări ale Africii care au dobîndit independența, ambițioasele obiective pe plan economic sînt gîndite în strînsă legătură cu necesitățile instruirii populației, ale pregătirii adecvate a mîinii de lucru. Lupta împotriva analfabetismului (aproape trei sferturi din populația țării a fost analfabetă) și pentru dezvoltarea școlii a stat, în consecință, permanent în atenția organizatorilor vieții sociale din Ghana. Astăzi, în școlile elementare, secundare și superioare (țara dispune de trei universități) învață și sînt educați peste 1 500 000 de tineri, viitorii constructori ai vieții prospere spre care aspiră întregul popor.

REPUBLICA COASTA DE FILDES

Actualul cincinal (1976—1980), cît și cel precedent (1971—1975), adoptate în Republica Coasta de Fildeș (322 463 kmp ; circa 6 600 000 locuitori), reflectă atenția deosebită ce se acordă învățămîntului și culturii, ceea ce a condus la realizări însemnate în aceste domenii. Astfel, rata școlarizării a trecut de la 8 la sută în 1960 la peste 65 la sută (pe întreaga țară, în centrele urbane fiind însă de peste 90 la sută). Anual, învățămîntul elementar este absolvit de peste 100 000 de copii, contribuind la ridicarea nivelului de cultură al populației și la secarea izvoarelor analfabetismului (altădată, 74 la sută din populație nu știa să scrie și să citească).

Universitatea din Abidjan, moderna capitală a țării (odinioară, localitate pur și simplu de tip rural), este frecventată anual de peste 5 000 de studenți. Pe lângă Universitate (fondată în 1958), au mai fost create o serie de „școli naționale” — cum ar fi cea de arte frumoase, cea de teatru, sau de muzică. Conservatorul național de muzică și dans, Baletul național folcloric. Alături de acestea, edituri și centre de documentare desfășoară o activitate bogată pentru răspîndirea culturii și ridicarea nivelului de pregătire al populației, al cadrelor care muncesc pentru înlăturarea consecințelor dominației coloniale și dezvoltarea multilaterală a țării.

M. IOSIPESCU

Îmbinarea instrucției cu munca productivă în formarea multilaterală a personalității la Pestalozzi

Preocupările privind viața și opera lui Johann Heinrich Pestalozzi (1746—1827) nu conțeneșă să evidențieze contribuția celebrului pedagog elvețian la „promovarea omenscului în om” prin educație, situîndu-l sub aspect bibliografic printr-o personalitate de cea mai frecventă referire, care au contribuit la promovarea științei, culturii și a omului însuși.

Fixîndu-și ca scop al vieții ajutorarea poporului aflat în mizerie, el credea, în spirit iluminist, că descoperind „cîi noi ale educației — adevăratele cîi ale umanității” — cum le numea el, va reuși să ofere celor nevoiași adevăratul mijloc de izbăvire. De aceea, întreaga sa operă este pătrunsă de ideea că în păturile cele mai sărace ale poporului, în fiecare om, se află forțe creatoare, înăbușite de lipsurile materiale și de ignoranță. Prin punerea în valoare a acestor forțe, printr-o educație și școală, în care conținutul și metodele să conveargă la dezvoltarea multilaterală și armonioasă a fiecărui om, spera Pestalozzi să ofere maselor și fiecărui ins în parte posibilitatea să ducă o viață îndestulătoare și demnă.

El pleacă de la ideea că educația din familie și școală trebuie să se desfășoare „conform naturii”, spre a trezi și „grăbi” desfășurarea „forțelor” și a „dispozițiilor” înăscute ale fiecărui copil, astfel încît să contribuie la dezvoltarea armonioasă a naturii umane sub aspect fizic, moral și intelectual. În funcție de aceasta, el reușește să reinnoiască și să îmbogățească conținutul și metodele învățămîntului primar, prin ceea ce numește el „educație sau instrucție elementară”, reușind prin aceasta pe drept cuvînt să fie considerat întemeietorul școlii populare. Prin „educația elementară”, Pestalozzi urmărește ca fiecare om să primească „primele elemente pentru toate meseriile și pentru toate științele, cu ajutorul cărora să se deschidă dispozițiile lăse în paragină ale celor săraci și slabi, căile educației care sînt căile umanității...” (Cum își învață Gertruda copiii).

Modul în care Pestalozzi a reușit să rezolve problema „educației elementare”, ca mijloc de dezvoltare multilaterală a ființei copilului și fundament al dezvoltării viitorului cetățean, constituie o abordare originală în istoria învățămîntului, prin faptul că el îmbină dobîndirea de cunoștințe cu munca productivă, cu înarmarea tineretului cu cunoștințe practice.

Spre a găsi modalitățile cele mai potrivite în fundamentarea îmbinării învățării cu munca productivă, ca mijloc de dezvoltare a personalității copilului, Pestalozzi a încercat diverse variante. Astfel la Neuhof (1774—1780) el nu se limitează să pregătească pe copiii de țărani numai pentru munca agricolă și meșteșugărească, în timp ce dobîndeau cunoștințele cerute de școala elementară, ci se gîndește să-i pregătească și pentru activități industriale, nu însă în fabricile epocii care, după părerea lui, schiloadeau pe copii sub aspect fizic și moral. El preconizează pregătirea lor pentru industrie în instituții educative speciale care să se întrețină din munca copiilor, fără să se alu-

nece într-un profesionalism îngust, astfel ca această pregătire să se integreze ca parte constitutivă a scopului general — educarea omului. În același timp el își dă seama că munca industrială dezvoltă la copii valoroase calități ca punctualitatea, acuratețea, modestia, relații tovarășești față de colegi, deprinderi de muncă colectivă s.a. Mai tîrziu la Stans (1798—99), unde Pestalozzi elaborează propriu-zis teoria instrucției elementare, nu-l mai preocupă ideea valorificării produselor realizate de copii pentru întreținerea lor, pentru că activează într-o instituție finanțată de stat, dar își pune problema ca educația fizică, ca parte componentă a „educației elementare” să asigure nu numai dezvoltarea fizică deplină a copilului, ci să urmărească și formarea priceperilor și deprinderilor practice necesare vieții și în egală măsură pentru muncă. De aceea denumește această pregătire prin „Kunstabildung” — „Kunst” nu atît cu semnificație de artă ci de „putință practică”. La Burgdorf (1800—1804) el elaborează odată cu „gimnastica elementară”, care cuprinde executarea unor mișcări dintre cele mai simple cum ar fi : a merge, a se juca, a cînta, ridicarea unor greutăți, și o serie de exerciții fizice în diferite forme de muncă, — a duce și a aduce un lucru, a arunca etc.

La Yverdon (1805—1825) continuă să adîncească instrucția elementară și într-o serie de studii consacrate educării copiilor săraci ca „Probleme și planul unui așezămînt pentru săraci” (1805) ; „Despre instruirea poporului și industrie” (1806) ; „Caracterul instituției pentru săraci” (1812) discută modul cum ar trebui asigurată pregătirea copiilor săraci pentru diferite activități industriale specifice epocii. El își dă seama de necesitatea de a pregăti tineretul nu numai pentru agricultură și producția manufacturieră, ci și pentru diferite ramuri ale industriei. „Educația elementară ca educație populară, scrie Pestalozzi, rămîne o himeră, dacă influența ei asupra industriei poporului nu decurge din esența principiilor ei”. De aceea el arată importanța matematicii și a desenului pentru gîndirea industrială. „Un copil, scrie el în continuare, care știe să socotească, să măsoare și să deseneze, chiar numai liniar... posedă în toată întinderea lor bazele spirituale ale industriei” (Despre instruirea poporului și industrie). Odată cu aceasta copilul care va lucra în industrie trebuie să-și însușească „gimnastica industrială” bazată pe „alfabetul deprinderilor practice”. Această gimnastică reprezintă sistemul de exerciții succesive ale mîinii și degetelor specifice „diferitelor activități industriale executate de bărbați și femei...”. Fiind o parte constitutivă a „educației elementare”, „instrucția pentru industrie” favorizează creșterea forțelor fizice ale copilului, îl pregătește pentru ordine, muncă regulată și efort. Ea exercită o influență pozitivă asupra dezvoltării intelectuale și morale și constituie după Pestalozzi, unul din acele mijloace ale dezvoltării armonice a omului în care vedea el scopul final al educației. Instrucția pentru industrie împreună cu celelalte idei și principii verificate experimental de Pestalozzi în instituțiile sale de educație, cum sînt cele cu privire la intuiție, stimularea activității proprii a copilului, respectarea individualității lui, asigurarea dezvoltării armonioase și echilibrate a omului au fost preluate ulterior, cu unele corective, de pedagogia științifică.

În privirea retrospectivă asupra dezvoltării școlii și pedagogiei din țara noastră găsim prezența ideilor lui Pestalozzi încă din timpul vieții acestuia. Astfel ele au pătruns în Transilvania prin Stephan Ludwig Roth, care i-a fost discipol și colaborator la Yverdon. Ele au influențat regulamentul școlar din Țara Românească (1832) și cel din Moldova (1835) și mai ales dezvoltarea învățămîntului și gîndirii pedagogice românești din a doua jumătate a secolului al XIX-lea, cînd opera lui Pestalozzi, prin numeroase studii și traduceri datorate unor remarcabili pedagogi mai vechi ca Gh. Melidon, I.P. Eliade, Emîl Bălăceanu, G.G. Antonescu, C. Nary, I. Rădulescu-Pogoneanu, I.C. Petrescu sau mai noi I. Popescu-Teiușan, St. Birsănescu, Stanciu Stoian a fost și este mereu prezentă în pregătirea cadrelor didactice.

Prof. univ. IOSIF ANTOHI